

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA

**Dostupnost veřejných institucí a služeb ve městě Sokolov pro osoby se
sníženou schopností pohybu**

Bakalářská práce

Autor práce: Zdeňka Němcová

Vedoucí práce: Mgr. Hana Francová, Ph.D.

Datum odevzdání práce: 16. 8. 2011

Abstrakt

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části. Teoretickou a praktickou. V teoretické části se s použitím literatury zabývám problematikou osob s tělesným postižením a bariérami v životě člověka. Mezi námi žijí lidé s tělesným postižením. Pro osoby s tímto postižením je ztížen vstup do budov, které nejsou upraveny bezbariérovým přístupem. Tito lidé mají stejná práva na plnohodnotný život, na rovné zacházení, důstojnost, nezávislý život a plné zapojení do společnosti, jako lidé, pro něž architektonické bariéry nejsou překážkou. Tyto bariéry znesnadňují nebo zcela znemožňují pohyb osob s postižením v daném prostředí.

Cílem této práce je zmapovat dostupnost veřejných institucí a služeb ve městě Sokolov pro osoby se sníženou schopností pohybu a zjistit vybavenost vybraných veřejných objektů bezbariérovými toaletami. Část výzkumu se vztahovala k pohybu na invalidním vozíku. V bakalářské práci byly zodpovězeny dvě výzkumné otázky: Jsou zařízení poskytující zdravotnické služby dostupná, ve smyslu fyzického přístupu, osobám se sníženou schopností pohybu? Mají sledované veřejné objekty bezbariérové WC?

Pro sledování vybraných veřejných objektů byl zvolen kvalitativní výzkum, technika zúčastněného pozorování. V bakalářské práci jsem participovala na každodenním životě lidí, pro něž pohyb na invalidním vozíku je zcela normální. Tento výzkum probíhal od 18. 1. 2011 do 30. 3. 2011.

Výzkum ukázal, že zařízení, která poskytují zdravotnické služby, jsou dostupná lidem se sníženou schopností pohybu a též ukázal, že ne všechny sledované veřejné budovy jsou vybaveny bezbariérovým přístupem a toaletou pro osoby se sníženou schopností pohybu. V současné době se situace postupně zlepšuje, s postupem času si lidé uvědomují zvýšenou zodpovědnost za odstraňování bariér.

Abstrakt

Bachelor thesis is divided into two parts, theoretical and practical. In the theoretical part with the use of literature I deal with the problems of people with disabilities and barriers in human life. It is the real fact that among us there is certain number of people living with disabilities. For people afflicted with such kind of disability is difficult to access buildings which are not adapted. These people have the same right to a full life, to equality, dignity, independent living and full participation in society as well as humans for which architectural barriers are not an obstacle. These barriers make it difficult or completely impossible to move people with disabilities in such environment.

The aim of this work is to map the availability of public institutions and services in the town of Sokolov for people with reduced mobility and find out the information about facilities of selected public buildings if they are equipped with toilets for invalid people. Part of the research related to movement in a wheelchair. In this undergraduate work were answered two research questions: Are the facilities providing health services available, in terms of physical access to persons with reduced mobility? Do the monitored public buildings have barrier-free access to toilets?

For monitoring of selected public buildings was chosen qualitative research, so called , participant observation technique. During this research some people participated the life condition together with people for whom the use of wheelchair is a common part of their lives. This research was conducted from 18 1st 2011 until 30 3rd 2011

Research has shown that facilities that provide health services are accessible to people with reduced mobility but on the other hand also showed that not all observed public buildings are equipped with wheelchair access and toilets for people with reduced mobility. Currently the situation is gradually improving and, as the time goes people realize the considerable responsibility for removing barriers.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem BP na téma Dostupnost veřejných institucí a budov ve městě Sokolov vypracovala samostatně a použila jen pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své BP, a to v nezkrácené podobě v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zdravotně sociální fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 15.7.2011

podpis

Poděkování

Děkuji Mgr. Haně Francové, Ph.D. za poskytnutí podkladů a cenných rad při vypracování mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod	7
1. Současný stav	9
1.1 Lidé s omezenou schopností pohybu	9
1.1.1 Osoby s pohybovým postižením	11
1.1.2 Osoby pokročilého věku	12
1.1.3 Těhotné ženy	12
1.1.4 Osoby doprovázející dítě v kočárku nebo dítě do tří let	13
1.2 Bariéry v životě člověka	13
1.3 Bezbariérová přístupnost	15
1.3.1 Bariéry vertikální- schody, výškové rozdíly >20 mm	17
1.3.2 Bariéry horizontální- sklony ramp, povrch pochozích ploch	18
1.3.3 Bariéry prostorové - malé manipulační parametry, nevhodné umístění mobiliáře	19
1.3.4 Bariéry antropometrické- dosahové vzdálenosti, výškové osazení WC	21
1.3.5 Bariéry ergonomické- tvar kliky, madla apod., nevhodný mobiliář a nábytek	22
2. Cíl práce	24
2.1 Hlavní cíl	24
2.2 Dílčí cíl	24
2.3 Výzkumné otázky	24
3. Metodika	25
4. Výsledky	27
4.1 Údaje vztahující se k dostupnosti sledovaných objektů	27
4.2 Výsledky vztahující se k pohybu na invalidním vozíku	51
5. Diskuze	53
6. Závěr	59
7. Seznam použitých zdrojů	61
8. Klíčová slova	65
9. Přílohy	66

Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si zvolila, protože je mi velmi blízké. Pracuji jako fyzioterapeut na poliklinice v Sokolově, tudíž mám bohaté zkušenosti s lidmi, kteří mají postižení pohybového aparátu. V zaměstnání jsem se naučila postarat se o tyto lidi po stránce fyzické, neuměla jsem ale zodpovědět otázky týkající se jejich integrace do společnosti, otázky týkající se dostupnosti služeb. Chtěla jsem zjistit přístupnost vybraných veřejných budov lidem se sníženou schopností pohybu, zejména pak lidem na invalidním vozíku. Zajímalo mne, zda mohou využívat například kulturní a sportovní centra, jak složité je pro ně dostat se na úřady, do divadla, jak velké úsilí musí vynaložit k návštěvě těchto budov. Také osoby s ortopedickými pomůckami se hůře vyrovnávají s architektonickými bariérami. Je důležitá dostatečná šířka schodiště, aby se na něj vešli lidé s berlemi. Je důležitá výška zábradlí, tvar jeho madla apod. V tom všem se odráží kvalita života osob se sníženou schopností pohybu. Myslím, že v dnešní době je také velmi důležité, aby veřejné instituce a služby byly přístupné též rodičům s kočárkem. Tato cílová skupina má téměř shodné nároky jako lidé na invalidním vozíku.

V mnoha oblastech jsou lidé na invalidním vozíku odkázáni na pomoc druhých. Je nutné si uvědomit, že například pouhé rozsvícení, přivolání výtahu či otevírání dveří může těmto osobám působit nemalé problémy. Ne vždy je ale pomoc okolí těmto lidem příjemná, rádi by byli samostatní. Problémem zde ale zůstávají právě bariéry architektonické. Pro člověka bez snížené schopnosti pohybu je těžké si to vše uvědomit. Lidé s tělesným postižením potřebují také více času na přesun z bodu A do bodu B, mnohdy díky překonávání spousty překážek například na chodnicích, zvýšených obrubnicích u přechodů pro chodce, různých nerovností a svahů, jež vyžadují od osoby se sníženou schopností pohybu vynaložení mnohem větší fyzické námahy a času.

V bakalářské práci jsem se zaměřila na rozměry dveří vedoucích do zkoumaných objektů, na rozměry dveří uvnitř objektů, na dostupnost WC pro osoby se sníženou schopností pohybu ve zkoumaných prostorách. S tím souvisí výška zábradlí, výška a uchopitelnost madel.

V rámci této bakalářské práce došlo k terénnímu výzkumu na invalidním vozíku. Osobně jsem se chtěla přiblížit problematice osob se sníženou schopností pohybu nejen při vyřizování úředních záležitostí, ale i zapojení se do kulturního a sportovního vyžití.

1. Současný stav

1.1 Lidé s omezenou schopností pohybu

Osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace vyhláška č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb ze dne 5. listopadu 2009 definuje takto:

- osoby s pohybovým postižením
- osoby se zrakovým postižením
- osoby se sluchovým postižením
- osoby s mentálním postižením
- osoby pokročilého věku
- těhotné ženy
- osoby doprovázející dítě v kočárku nebo dítě do tří let

Každé postižení můžeme nazvat obtížnou životní situací. Obtížné životní situace jsou takové, do kterých se člověk v průběhu života dostává a které přesahují jeho možnosti řešit je vlastními silami. Následky mohou být krátkodobé i trvalé. Lidé se postupně naučí s obtížemi vyrovnávat, ale důsledky si často nesou v celém dalším životě (Kritické životní situace dětí a mladistvých s tělesným a zdravotním postižením, 1996).

Jsou mezi námi lidé, kteří svůj život žijí s tělesným postižením. V životě bývá tělesné postižení zpravidla nemoc, trvalý následek úrazu nebo vrozená vada. Aby společnost dokázala lidem s postižením podat pomocnou ruku a usnadnit jim život, je

třeba, aby si uvědomila, jaké jsou druhy postižení a co vše jsou a mohou být bariéry (Filipiová, 1998).

Při různých tělesných postiženích dochází k většímu či menšímu omezení hybnosti, dále poruchám či naprosté ztrátě zraku a poruchám či naprosté ztrátě sluchu. Časté jsou i různé kombinace těchto druhů postižení (Filipiová, 1998).

Pro plnohodnotný život člověka s tělesným postižením je nejdůležitější sociální integrace. Tímto pojmem označujeme proces rovnoprávného společenského začleňování specifických minoritních skupin do vzdělávacího i pracovního procesu a do života společnosti. Míra socializace není a pochopitelně nikdy nebude u všech postižených jedinců stejná (Novosad, 2006).

Česká republika se zařadila mezi státy, které si uvědomují zvýšenou zodpovědnost za odstraňování bariér, které brání občanům se zdravotním postižením v plnohodnotné účasti a zapojení do společnosti. Proto byly v uplynulém období postupně vypracovány, vládou schváleny a realizovány již čtyři Národní plány, jež formulovaly politiku státu ve vztahu ke zdravotně postiženým občanům (Vládní výbor pro zdravotně postižené občany, 2010).

Základní podoba Národního plánu obsahově i strukturou vychází z obecných zásad, na nichž je tato úmluva založena. K nejvýznamějším tématům Národního plánu patří především opatření zaměřená na rovné zacházení a zákaz diskriminace, vzdělávání, zaměstnávání, přístupnost staveb a dopravy atd. (Informační centrum vlády ČR, 2010).

Pro potřeby bakalářské práce se budu věnovat pouze osobám se sníženou schopností pohybu, zejména osobám s pohybovým postižením, osobám pokročilého věku, těhotným ženám a osobám doprovázející dítě v kočárku.

1.1.1 Osoby s pohybovým postižením

Pro osoby s tělesným postižením je možné provést kategorizaci podle míry postižení. Tuto je ovšem třeba brát jen jako rámcový ukazatel. Provést kategorizaci není ale vůbec jednoduché vzhledem k obrovskému množství druhů nemocí, úrazů a jejich následků. Navíc u každé postižené osoby rozhoduje o míře její závislosti na pomoci druhé osoby či zvláštnotech ve vybavení například bytu i její fyzická konstituce (Filipiová, 1998).

V první kategorii jsou lidé s lehčím tělesným postižením. Jde buď o starší osoby nebo osoby pohybující se většinou pomocí hole nebo francouzské hole (berle). Problémem pro ně bývají vysoké schodišťové stupně, hůře se jim nastupuje do dopravních prostředků. Pády, zejména u starších osob, způsobují velmi vážné následky (Filipiová, 1998).

Do druhé kategorie řadíme osoby, jež se pohybují pomocí francouzských holí, nezářídka pomocí protetických a ortopedických pomůcek. Tyto osoby mají potíže s chůzí jako takovou. Jsou schopni ujít pouze omezenou vzdálenost a chůze je vyčerpává. Dopravní prostředky jsou pro ně zcela nepřístupné, velkým problémem jsou pro ně schody, zvláště chybí-li zábradlí (Filipiová, 1998).

Do třetí kategorie jsou řazeni lidé na invalidním vozíku. I zde však existují značné rozdíly. Jsou lidé na invalidním vozíku, jež potřebují vozík jen pro pohyb venku. Často to jsou osoby s amputací dolní končetiny, mohou to být senioři, kterým pohyb znesnadňuje jejich věk. Pak jsou lidé na vozíku, kteří jsou trvale upoutáni na vozík, ale jsou zcela samostatní. Dále sem patří ti, kteří k některým úkonům potřebují asistenci druhé osoby. Tyto osoby mohou mít ve větší či menší míře postiženy horní končetiny. Ve třetí kategorii máme též lidé na invalidním vozíku, kteří potřebují pomoc druhé osoby čtyřicet hodin denně. Patří sem většinou kvadruplegici, osoby ochrnuté na všechny čtyři končetiny. Zvláštní skupinou se specifickými potřebami jsou osoby, které se pohybují na elektrickém vozíku. Jde většinou o osoby, které mají postiženy i ruce.

Zvláště na tuto skupinu osob se při projektování zcela zapomíná, jelikož elektrický vozík má vyšší nároky na prostor (Filipiová, 1998).

Ve čtvrté kategorii jsou lidé, jejichž nemoc je progresivní. Tento problém při zařizování bytu nebo pracovního místa pro takto postiženou osobu, se řeší nejhůře. Je třeba zcela respektovat potřeby postiženého a pamatovat na jeho nároky, které budou časem narůstat (Filipiová, 1998).

Při zařazení tělesně postižených do pracovního procesu je jedním z největších problémů osob, které používají vozík, pohyb a práce v sedě. Mnoho požadavků tedy souvisí a přímo vyplývá z rozměrů a dalších vlastností vozíku (Petr, 2009)

1.1.2 Osoby pokročilého věku

Biologické stárnutí je proces, během něhož dochází k vývojovým změnám soustavy na organické úrovni. Přístup k postavení starší generace ve společnosti závisí do určité míry i na úrovni poznání jejich potřeb, kvalitě a stylu života, struktury a vývoje. Snahy pomoci a ulehčit stáří přecházejí ve snahy prodloužit plnohodnotnou účast na společenském životě. Stresujícím faktorem pro starší občany je pocit vyřazení ze společnosti, pocitu, že nejsou užiteční, obava ze samoty, z budoucnosti. Zajištěná mobilita může být jedním z faktorů, který výrazně přispěje k lepšímu pohledu na svět (Schmeidler, 2009).

1.1.3 Těhotné ženy

S nárůstem velikosti plodu a objemu dělohy dochází k biomechanickému a reflexnímu omezení kaudálního pohybu bránice. Tím se výrazně omezuje tzv. brániční dýchání a do dechové práce se ve větší míře zapojují pomocné dýchací svaly. Zvyšuje se tendence k přechodu v horní zátěžový typ dýchání. Nadměrnou prací auxiliárních svalů se funkčně přetěžují jejich úponová místa (zejména v oblasti krční páteře a horní hrudní apertury). Děloha dosahuje v těhotenství délky zhruba 30cm a její objem tlačí na žilní výstupy z dolních končetin. Krev v žilách stagnuje a dochází ke vzniku varixů, pocitu těžkých nohou a někdy i bolestem, zejména při pohybu, kdy se omezený žilní

návrat nejvíce akcentuje. Těhotné ženy v důsledku těchto změn mohou mít problémy s delší chůzí, chůzí po schodech atd. (Kolář, 2009).

1.1.4 Osoby doprovázející dítě v kočárku nebo dítě do tří let

Asi největší problémy při pohybu s dětským kočárkem jsou při cestování. Už jen jízda po městě je složitá. Rodič si může vzít do vozidla MHD kočárek s dítětem či bez něho pouze s vědomím řidiče a to jen pokud to obsazení vozidla dovoluje a jen dveřmi k tomu určenými. Projíždět kočárkem vozidlem není dovoleno, mohli bychom ohrozit bezpečnost dítěte, ostatních cestujících, ale také svou. Ve vozidle může být jen jeden kočárek a to na místě k tomu určeném. Přepravu dalšího kočárku může řidič povolit výjimečně. Kočárek musí být zajištěn proti pohybu (Kulich, 2010).

1.2 Bariéry v životě člověka

Bariéry jsou v našem světě okolí dvojí. Fyzické a psychické. Fyzickými bariérami máme na mysli reálná omezení v prostředí, ve kterém žijeme, ve kterém se každý den pohybujeme. Znesnadňují nebo zcela znemožňují pohyb osob s postižením v daném prostředí. Psychické bariéry jsou jak ve „zdravých“ lidech, tak v samotných postižených. Osoba s postižením se cítí být vyřazena ze společnosti do té míry, jak se k ní chová její okolí. Přítomnost fyzických bariér situaci jenom zhoršuje. Velmi vážným psychickým problémem je vyrovnání se se změněnou životní situací, a to zejména pokud došlo k náhlé změně života a životního stylu pro neočekávanou těžkou nemoc nebo úraz. Takoví lidé si potom mnohem více uvědomují fyzické bariéry ve svém okolí než ti, kteří mají postižení od narození a od útlého dětství jsou zvyklí na každodenní boj s překážkami. Fyzické bariéry ještě zhoršují schopnost vyrovnat se s novou životní realitou. S věkem úměrně narůstá tento problém. Starší lidé již nejsou tak přizpůsobiví a navíc tělesné postižení přináší i větší nároky na fyzickou kondici při běžných denních úkonech (Filipiová, 1998).

Nepříznivé důsledky a dopady, které vyplývají z existence zdravotního postižení, je možné eliminovat propracovaným systémem opatření, na jejichž realizaci se musí podílet celá společnost. Česká republika se v posledních dvou desetiletích

zařadila mezi státy, jež si jsou vědomi zvýšené odpovědnosti za odstraňování bariér bránících občanům se zdravotním postižením v plnohodnotné účasti a zapojení do společnosti (Dzido, 2010).

Neblahým dědictvím minulosti je skutečnost, že lidé s postižením žili v podstatě na okraji společenského života a náš vztah k nim byl toporný, rozpačitý, často znemožňoval běžnou komunikaci, u postižených vytvářel pocity neúspěchu, trpkosti a nedůvěry. Chceme-li umožnit plnohodnotné a spravedlivé začlenění postižených do společnosti, musíme jim to umožnit i v našich myslích i srdcích. Musíme je poznávat takové, jací jsou, s jejich radostmi a starostmi a umět v nich objevovat to, čím mohou obohacovat naše společné bytí (Novosad, 2006).

Během uplynulých let jsme se naučili, že je potřeba pomáhat slabším, pochopili jsme, že ten, kdo je odlišný, nemusí být hned divný. Přestali jsme osoby s postižením považovat za méněcenné či bezprávné a odstraňovat je z veřejného prostoru, aby nenarušovaly obraz zdravé společnosti. Pochopili jsme slovo charita, podporujeme různé nadace a obecně prospěšné společnosti. A konečně začínáme chápat, že v životě každého člověka může nastat situace, kdy bude potřebovat pomoc druhých (Šestáková, 2010).

Lidé se zdravotním postižením mají stejná práva jako plnoprávní občané a mají právo na důstojnost, stejné zacházení, nezávislý život a plné zapojení do společnosti. Cílem Evropské komise je dosáhnout zlepšení vyhlídek zdravotně postižených na zaměstnání, dostupnost zaměstnání a jejich nezávislého života (Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre zamestnanosť, 2009).

Je potěšitelné, že v uplynulých letech, bylo dosaženo výrazných změn, i když se nedá říci, že současná legislativa je již dokonalá a je pokaždé dodržována. V první řadě je třeba odstranit bariéry v navyklém způsobu myšlení a zároveň s tím i nedostatky v právních předpisech, bariéry komunikační a v neposlední řadě architektonické. Změny by měly začínat již u autora stavby, každý projektant si musí uvědomit, že hledisko bezbariérovosti patří mezi základní aspekty, na něž je třeba brát zřetel, stejně jako

například na konstrukční, provozní, technologické nebo hygienické zásady (Šestáková, 2010).

1.3 Bezbariérová přístupnost

Bezbariérová přístupnost a užívání staveb - tento pojem zahrnuje soubor technických, případně technicko-administrativních opatření, která zajišťují samostatný pohyb a užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, tzn. bez pomoci další osoby. Limitujícími kritérii technického řešení jsou podmínky osoby, která používá invalidní vozík nebo vysoké podpůrné hole (berle), případně osoby, které mají těžké smyslové postižení. Řešení však nesmí znesnadňovat pohyb a užívání ostatním skupinám populace. Musí být dodržena zásada, že „navrhování staveb bez bariér je navrhováním pro všechny“. Se změnou podmínek v roce 1989 se v této oblasti mnohé změnilo ve prospěch integrace zdravotně postižených do společnosti. Je vstřícnější přístup k pomoci osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Pokud bychom chtěli zhodnotit celý proces tvorby bezbariérového prostředí, který byl po celá desetiletí v našem státě opomíjen, je třeba, abychom zdůraznili skutečnost, že první legislativní předpis platný v této republice byl vypracován a uveden v platnost již v roce 1985, kdy tehdejší státní komise pro vědecko-investiční rozvoj vydala vyhlášku č. 53/1985 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu (Skopec, 2005).

Ve vyhlášce č. 53/1985 Sb. byly prvně definovány požadavky na stavby a jejich části tak, aby bylo umožněno jejich užívání i pro invalidní osoby, staré lidi a osoby jinak pohybově omezené. Vyhláška se vztahovala na bytové domy, domy s byty, které byly určené pro bydlení invalidních osob, na ústavy sociální péče, na stavby občanského vybavení a na stavbu pro výrobu. Ustanovení první části hovoří, že požadavky příslušné vyhlášky se přiměřeně použijí k navrhování, přípravě a povolování změn staveb (Bezbariérové stavby, 2002).

Základní úpravy jsou na běžných stavbách navrhovány a prováděny, problémem však bývá zajištění celkové přístupnosti se zabezpečením manipulačních ploch a řešení

detailů, což ve své podstatě znemožňuje bezbariérové užívání. Také je opomíjeno specifické řešení a úprava některých druhů staveb, pro něž chybí návrhová uživatelská kritéria s ohledem na osoby s omezenou schopností pohybu (Bezbariérové užívání staveb - od historie k současnosti, 2008).

S účinností od 1. ledna 2007 nabyl účinnosti nový stavební zákon, tj. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Vyhláška č. 398/2009 Sb. stanoví obecné technické požadavky na stavby a jejich části tak, aby bylo zabezpečeno jejich užívání osobami s pohybovým, zrakovým, sluchovým a mentálním postižením, osobami pokročilého věku, těhotnými ženami, osobami doprovázejícími dítě v kočárku nebo dítě do tří let (Vyhláška č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb).

V této vyhlášce je uvedeno, že ve stavbě, v níž je záchod určen pro užívání veřejnosti, musí být v každém tomto zařízení nejméně jedna záchodová kabina v oddělení pro ženy a nejméně jedna záchodová kabina v oddělení pro muže řešena v souladu s požadavky uvedenými v příloze č. 3 o Technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb občanského vybavení v částech určených pro užívání veřejností, společných prostor a domovního vybavení bytových domů, upravitelného bytu nebo bytu zvláštního určení a staveb pro výkon práce (Vyhláška č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb).

Tato příloha udává, že stěny hygienických zařízení a šaten musí po konstrukční stránce umožnit kotvení opěrných madel v různých polohách s nosností minimálně 150 kg. Po osazení všech zařizovacích předmětů musí zůstat zachován manipulační prostor o průměru nejméně 1500 mm. (Příloha č. 3 k vyhlášce 398/2009 Sb.).

Pokud je stavba vybavena pouze dvěma záchodovými kabinami, je možné jako bezbariérovou zřídit pouze jednu z nich, určenou pro obě pohlaví a

přístupnou přímo z veřejného komunikačního prostoru (Vyhláška č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb).

Stavby určené pro děti do tří let s hygienickým zařízením pro veřejnost musí mít nejméně jednu přebalovací kabinu v oddělení pro ženy a nejméně jednu přebalovací kabinu v oddělení pro muže (Vyhláška č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb). Přebalovací kabina musí mít šířku nejméně 1600 mm a hloubku nejméně 1800 mm. Vstup musí mít šířku nejméně 900 mm. Dveře se musí otevírat směrem ven. Přebalovací kabina by měla být vybavena přebalovacím pultem a umyvadlem a měla by umožnit manipulaci s dětským kočárkem (Příloha č. 3 k vyhlášce 398/2009 Sb.).

1.3.1 Bariéry vertikální – schody, výškové rozdíly >20 mm

Zejména na sklonu schodišťového ramene je závislá pohodlná chůze po schodech. Mírné schodiště má sklon do 25°, běžné pohodlné schodiště má sklon 25°-35°, strmé 35°-45°, a nad 45° jsou schodiště žebříková. Přesné rozměry se stanovují podle dispozičního řešení budovy, ale zejména vycházejí z anatomie člověka. Délka běžného kroku je 61-63 cm, délka chodidla bývá 21-30 cm. Pohodlné schody mají výšku stupně od 15 do 18 cm. Minimální šířka ramene je 90 cm (Co o schodech říkají předpisy, 2009).

Při navrhování staveb, které jsou určeny k užívání invalidním a starým osobám, je nutno respektovat ustanovení vyhlášky SKVTRI č. 53/1985 Sb.

Zábradlí schodišť a šikmých ramp musí být opatřeno madlem, které je umístěno ve výšce nejméně 90 cm a nejvíce 120 cm. U staveb určených pro pobyt dětí do 12 let se navíc musí umístit madlo ve výši 40-70 cm. Madlo Zábradlí nesmí mít ostré hrany, výstupy apod. (Požadavky na výrobu schodišť a zábradlí, 2006).

Pro venkovní schody platí stejná pravidla jako pro schody uvnitř stavby, ale na bezpečnost chůze jsou ještě náročnější. Mnohé pády a úrazy totiž může zavinit i počasí, při dešti a sněhu na nich člověk často uklouzne. Bez zábradlí jsou normou povoleny jen

schody do výšky 50 cm, stupně by měly být alespoň tři za sebou- jeden schod se snadno přehlédne a člověk může klopýtnout (Venkovní schody nejsou klouzačka, 2009).

K překonání výškových rozdílů ve stavbách se využívá také výtahů. Při jejich realizaci jsou kladeny vysoké požadavky na konstrukční zpracování a na zajištění požární bezpečnosti. Výtahy pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace se dělí podle ČSN EN 81-70 (27 4003). Bezpečnostní předpisy pro konstrukci a montáž výtahů Část 70 na tři typy s uvedenými minimálními normovými požadavky na rozměry klecí a nosnost.

- Typ 1- pro 1 uživatele na vozíku- nosnost až 450 kg, kabina má minimální rozměr 1000 x 1250 mm
- Typ 2- pro 1 uživatele na vozíku s průvodcem- nosnost až 630 kg, kabina má minimální rozměr 1100 x 1400 mm
- Typ 3- pro 1 uživatele na vozíku a další osoby- nosnost až 1275 kg, kabina má minimální rozměr 2000 x 1400 mm

Vyhláška č. 369/2001 Sb. předepisuje pro všechny objekty, pro které je povinné bezbariérové užívání stavby, použití výtahů minimálně typu 2, u staveb pro sociální péči a u staveb občanského vybavení určených pro zdravotnictví nejméně typu 3 alespoň u jednoho výtahu v budově. (Šnajdarová, 2007).

1.3.2 Bariéry horizontální- sklony ramp, povrch pochozích ploch

Obecně můžeme říct, že rampa je sklonitá stavební konstrukce určená k překonávání rozdílů výškových úrovní chůzí nebo poježděním (Stavební katalog, 2002).

Šikmé rampy by měly být široké nejméně 130 cm a jejich podélný sklon nesmí být vyšší než 1: 12 (8,33%). Pokud je rampa kratší než 300 cm, sklon může být maximálně 1:8 (12.5%). Šikmé rampy musí mít po obou stranách vodící tyč umístěnou ve výšce 25 cm. Rampa, která je delší než 900 cm, musí být přerušena podestou v délce

nejméně 150 cm. Podesty musí mít i kruhová či jinak zakřivená šikmá rampa (Skopec, 2005).

Bezbariérové rampy, které vybíhají do prostoru, musí mít buď pevnou zábranu nebo sokl ve výšce min. 30 cm nebo ve výši 10 - 25 cm pevnou zarážku pro bílou hůl jako je spodní tyč zábradlí nebo podstavec a ve výšce 110 cm nad pochozí plochou pevnou ochranu jako je tyč zábradlí nebo horní díl oplocení (Šestáková, 2010).

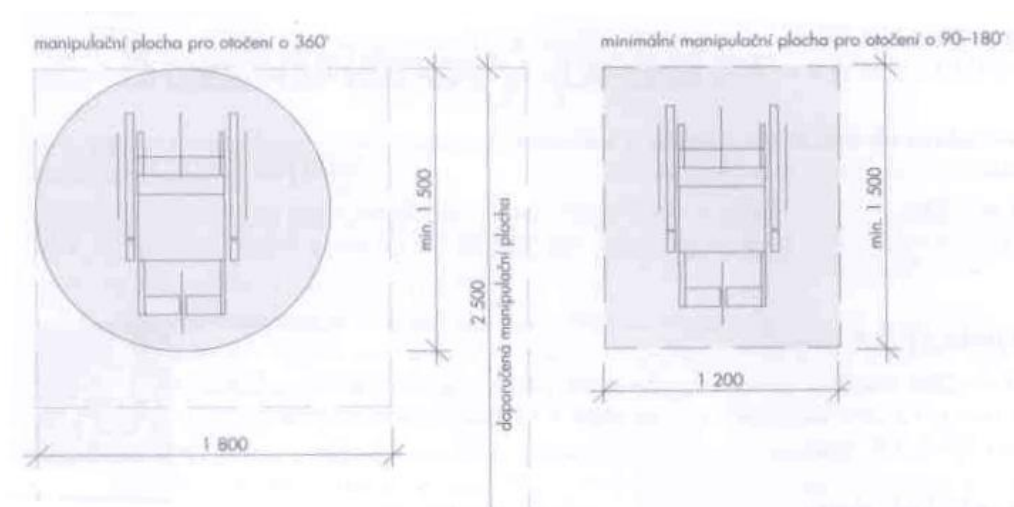
Co se týče povrchů cest - těm bývá věnována malá pozornost. Pískové cesty ztěžují jízdu s kočárkem a pro lidi na invalidním vozíku představují nepřekonatelnou překážku. Povrch by měl být z takového materiálu, aby se po něm dalo snadno a bez problémů chodit nebo jezdit bez obtíží. Pokud je použita dlažba, spáry by měly být co nejmenší. Rohožky u dveří by měly být neklouzavé, s možností snadného přejetí. Vhodnou variantou je zapuštěná čistící rohož, pokud možno barevně odlišená, jež slouží jako orientační prvek pro osoby se zrakovým postižením (Šestáková, 2010).

1.3.3 Bariéry prostorové - malé manipulační parametry, nevhodné umístění mobiliáře

U osob, které nepoužívají žádné pomůcky při pohybu, musíme počítat s prostorem 50- 70 cm, u postižených, kteří chodí s jednou holí je třeba prostoru 90 cm, pokud to je osoba, jež má dvě hole, je třeba prostoru až 120 cm. Pro osobu s chodítkem je to 90 cm, u osob se slepečkou holí či vodícím psem je to 120 cm. Nejnižší podchozí výška musí být minimálně 210 cm, lépe však 230 cm. Výška je velmi důležitá zejména pro osoby se zrakovým postižením (Verešová, 2007). Signální pás musí mít šířku 80-100 cm, délka hmatného vedení musí být nejméně 150 cm.

U osob s tělesným postižením pohybujících se na invalidním vozíku, je nejmenší manipulační plocha pro vozík 1200 x 1500 mm při otáčení o 90-180°, obytné místnosti, předsíně a chodby musí umožňovat otočení o 360°, tomu odpovídá manipulační prostor o kruhové ploše nejméně 1500 x 1500 mm. Manipulační prostor pro otočení osoby na vozíku můžeme shlédnout na obrázku č. 1 (Šnajdarová, 2007)

Obr. 1: Manipulační prostor pro otočení osoby na vozíku

Zdroj: Šnajdarová, 2007

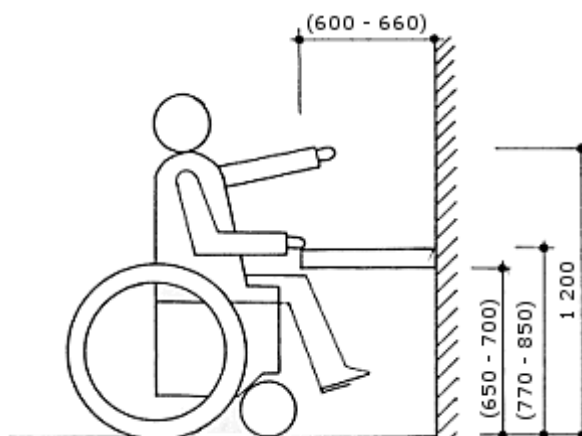
K součástím městské vybavenosti patří také telefonní automaty, poštovní schránky, bankomaty a jiné automaty. Také tyto objekty musí být upraveny tak, aby mohly sloužit také osobám se zdravotním postižením. Zásady pro umístění jakéhokoliv automatu třeba na nápoje jsou tyto: prostor před automatem musí mít minimální rozměry 100x 120 cm. Ovládací prvky automatu by měly být ve výši 60- 120 cm, aby na ně dosáhli také lidé na vozíku. U poštovních schránek je nutné mít na paměti správnou výšku vhozu, jež má být 100- 120 cm. Při jejich instalaci je také třeba myslet na nevidomé. Je nutné umístit schránku tak, aby nevyčnívala do prostoru více jak 20 cm a nedošlo k nárazu nevidomého. Telefonní automat musí být vybaven sklopným sedátkem ve výšce 50 cm, pokud jsou automaty osazeny ve skupině tak je potřeba, aby alespoň jeden z nich byl vybaven zesilovacím zařízením nebo sluchátky pro osoby s postižením sluchu. Pokud jsou městské mobiliáře nevhodně usazeny, ohrožují zejména osoby slabozraké a nevidomé (Filipiová, 1998).

1.3.4 Bariéry antropometrické- dosahové vzdálenosti, výškové osazení WC

Pro plánování všech zařízení a vybavení se musí vycházet z antropometrických údajů lidí, u kterých je uchopování a pohyb omezený anebo u kterých se zredukoval výhled na základě výšky těla (Základom tvorby je poznať bariéry, 2011).

Při řešení zdravotně technických instalací interiérů je nutno přihlídnout k dosahové vzdálenosti osob, které sedí na vozíku pro invalidy. Dosahové vzdálenosti je možné vidět na obrázku č. 2

Obr. 2: Dosahová vzdálenost pro osoby na vozíku

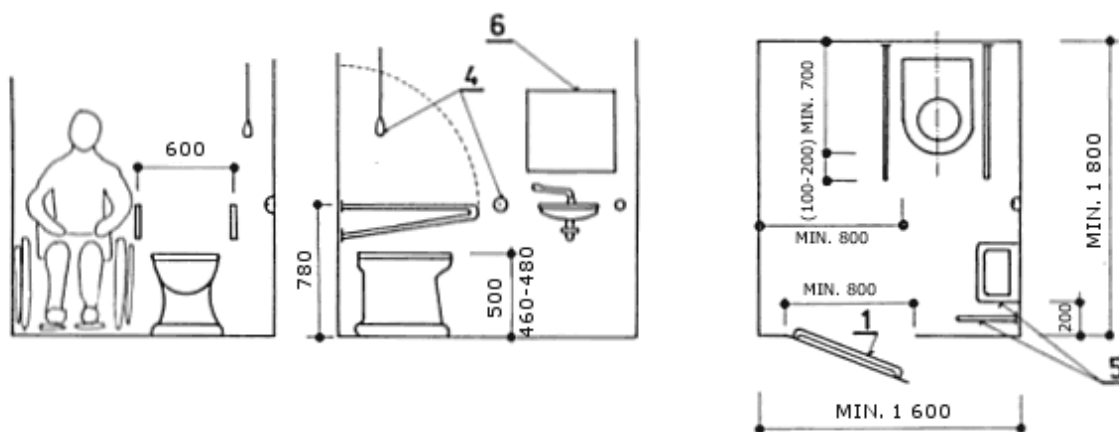

Zdroj: Strach, 2005

U záchodové mísy je důležité její správné výškové osazení tak, aby horní hrana mísy byla ve výši 50 cm. Mísa musí být po stranách vybavena sklopnými madly, která jsou od sebe osově vzdálena 60 cm a jsou ve výši 78 cm. Splachovadlo musí být v maximální výši 1 m a snadno ovladatelné a přístupné. V dosahu samozřejmě také musí být držák na toaletní papír. Držák papíru umístěný přímo na jednom z madel je ideálním řešením. Po stranách záchodové mísy musí být pruh široký minimálně 80 cm. Dispozice bezbariérového WC můžeme sledovat na obrázku č. 3. U osob na elektrickém

vozíku je však třeba tento rozměr alespoň z jedné strany zvětšit na 120 cm. Může se stát, že u sociálního vybavení objektu nelze zachovat vedle záchodové mísy optimální šíři. V tomto případě je možné umístit ji do rohu tak, aby její minimální vzdálenost od stěny byla 20 cm. Umyvadlo by mělo být mělké, aby při usazení do výšky asi 75 cm pod ním byl prostor pro zajištění s vozíkem. Páková baterie by měla být na umyvadle. Po stranách umyvadla je nutno umístit madla, rovněž ve výšce 78 cm. Umyvadlo musí být od rohu místnosti osazeno alespoň 20 cm (Filipiová, 1998).

Obr.3: Dispozice bezbariérového WC

Zdroj: Strach, 2005

1.3.5 Bariéry ergonomické – tvar kliky, madla apod., nevhodný mobiliář a nábytek

Ergonomické bariéry brání a zasahují do neomezeného používání zařízení a předmětů každodenního života. Lidé s poškozenou koordinací pohybu, s nedostatečně jemnou motorikou, s fyzickou a organickou nedostatečnou činností potřebují fyziologicky vhodné ovládací prvky na dveřích, nábytku, v koupelně, zároveň také dodatečnou podpornou pomoc a možnosti odpočinku (Základom tvorby je poznať bariéry, 2011).

Umístění všech prvků, které jsou ovládány rukou, zejména vypínače, jističe, zásuvky, dveřní kliky musí být ve výšce 60 - 120 cm (Sanitec, 2006).

Dveřní křídla, jež se otvírají, musí být ve výši 80 - 90 cm opatřena vodorovnými madly přes celou jejich šířku, umístěnými na opačné straně než jsou závěsy kromě dveří, které jsou automaticky ovládány (Liga vozíčkářů- informační portál, 2006).

Nejčastějším problémem, kterým se zabývají osoby s omezenou schopností pohybu ve městě, je nevhodně umístěný městský mobiliář (odpadkové koše, reklamní a informační plochy, lavičky, telefonní budky, držáky kol...). Jednou z nejčastějších překážek, na něž zejména zrakově postižení naráží, a to nejen na sídlištích, ale i v centru města, bývá přerostlá vegetace, která zasahuje do pochozí plochy chodníku. Podobné překážky vytvářejí také špatně zaparkovaná auta ať už přímo na chodnicích nebo na místech určených pro přecházení. Také nevhodně umístěné poutače, které bývají umístěny těsně podél zdi, blokují bezpečný průchozí profil. Rovněž poutače zavěšené na stěně a zasahující do pochozí plochy chodníku, musejí mít spodní hranu poutače nejméně ve výši 220 cm od země. Je tedy povinností nás všech pokusit se eliminovat všechny okolnosti, které k této nepříznivé situaci přispívají (Nejčastější problémy ztěžující orientaci a samostatný pohyb zrakově postiženým osobám v Brně, 2009).

2. Cíl práce

2.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem práce je zmapovat dostupnost vybraných veřejných institucí a služeb pro osoby se sníženou schopností pohybu ve městě Sokolov.

2.2 Dílčí cíl

Zjistit vybavenost vybraných veřejných objektů bezbariérovými toaletami.

2.3 Výzkumné otázky

Jsou zařízení poskytující zdravotnické služby dostupná, ve smyslu fyzického přístupu, osobám se sníženou schopností pohybu?

Mají sledované veřejné objekty bezbariérové WC ?

3. Metodika

Pro zjišťování potřebných dat jsem použila kvalitativní výzkum, techniku zúčastněného pozorování. Pro vypracování teoretické části byla zvolena sekundární analýza dat, obsahová analýza zdrojů zabývajících se problematikou dostupnosti veřejných institucí a budov. Podle Dismana (2002) lze o kvalitativním výzkumu říct, že není tak sešněrován do korzetu předem připravených kategorií a hypotéz jako výzkum kvantitativní. Znamená to tedy, že redukce dat je zde daleko slabší. Kvalitativní výzkum má tedy mnohem větší naději předejít kontaminaci dat výzkumem samotným. Věrohodnost tohoto výzkumu je dána naprostou jasností analytického procesu. Zúčastněné pozorování je styl výzkumu, ve kterém výzkumník participuje na každodenním životě lidí, jež studuje. Participace na životě zkoumané skupiny je především nástrojem k porozumění problémů lidí, nástrojem k pochopení situace, výzkumník se ponoří do života lidí a situací, kterým se snaží porozumět.

Zaměřila jsem se na přístupnost budov - objekty poskytující zdravotnické služby, pošty, Městského úřadu, budovu VZP, budovu Bytové společnosti, vlakové a autobusové nádraží, veřejné toalety, probační a mediační služba, městský bazén, městské divadlo, kulturní a informační centrum, OSSZ, městskou knihovnu a muzeum. Předmětem zúčastněného pozorování byly jejich rampy, výška, šířka a nášlapná plocha schodů, výška zábradlí, šířka vstupních dveří, výška, v níž jsou umístěna madla či kliky. Také jsem se zaměřila na pohyb uvnitř objektu, velikost výtahu, výšku, ve které jsou umístěny jeho ovládací prvky. V rámci svého výzkumu jsem zjišťovala též výšku zábradlí, materiál, z něhož je zábradlí vyrobeno, tvar a materiál madla zábradlí. Dále jsem se zaměřila na dostupnost WC osobám se sníženou schopností pohybu. Pro přehlednost údajů jsem vždy do tabulky uvedla též minimální hodnoty příslušných norem.

Neopomenula jsem též zjistit rozměry WC, které jsou určeny osobám na invalidním vozíku.

Základní soubor výzkumu činilo cca 50 budov ve městě Sokolov. Výzkumný soubor činil 18 objektů, ty byly náhodně vybrány.

Výzkum jsem realizovala v době od 18. 1. 2011 do 30. 3. 2011

V souladu s naplněním hlavního cíle jsem ještě náhodně zvolila 2 trasy městem Sokolov, které jsem absolvovala s využitím invalidního vozíku. Navštívila jsem některé výše uvedené objekty, vyzkoušela cestovat městskou hromadnou dopravou a použila veřejné toalety.

První trasa zahrnovala budovu polikliniky, vyzkoušela jsem dostupnost WC v budově polikliniky, navštívila jsem objekt městské policie a také jsem navštívila obchodní centrum. Též zde jsem vyzkoušela dostupnost WC osobám se sníženou schopností pohybu. Poté jsem vyzkoušela nově vybudované WC pro osoby na invalidním vozíku.

Druhá trasa vedla na vlakové nádraží a vyzkoušela jsem dostupnost městského bazénu.

4. Výsledky

4.1 Údaje vztahující se k dostupnosti sledovaných objektů

Poliklinika Sokolov- LPZ s. r. o.

Tabulka 1: Technické parametry polikliniky Sokolov

	Vchody polikliniky Sokolov			Norma
	1.	2.	3.	x
Počet schodů	6	4	3	x
Výška schodů	13cm	13cm	13cm	15-18cm
Nášlapná plocha	30cm	30cm	30cm	30cm
Šířka schodů	280cm	275cm	105cm	90cm
Sklon rampy	1:3,8	1:5,4	1:7	1:12
Šířka rampy	170cm	175cm	105cm	130cm
Délka rampy	350cm	290cm	216cm	x

Zdroj: vlastní výzkum

Budova polikliniky v Sokolově byla postavena v roce 1973. Tento objekt se nachází asi 400 m od centra města. Budova je v dosahu městské hromadné dopravy, (zastávka je vzdálena asi 50 m). Budova má sedm pater, přízemí a suterén. Vedou do ní tři vchody - hlavní vchod, zadní vchod a vchod ze dvora, který je určen pro pacienty přivezené sanitními vozy a pacienty, jež jsou držiteli průkazky ZTP. Všechny tři vchody jsou opatřeny schodištěm a rampou.

První vchod – hlavní – je přístupný z parku. Po levé straně schodiště je ve výšce 100 cm kovové zábradlí, které má dřevěné madlo ve tvaru pětiúhelníku. Z této strany vedou do budovy dvoukřídlé dveře. Křídlo dveří má šířku 75 cm, madlo na nich je ve výšce 70 cm. Dveře se otevírají ven, prostor mezi dveřmi a schody je 200 cm.

Druhý vchod – zadní – je přístupný z parkoviště polikliniky. Po obou stranách schodiště je umístěno ve výšce 105 cm zábradlí, které je kovové. Též madla jsou

kovová a svým tvarem jsou velmi nevhodná na držení. Odtud do budovy vedou dveře o šířce 105 cm otevírající se směrem ven, madlo na dveřích je umístěno ve výšce 95 cm.

Třetí vchod – ze dvora – je též přístupný prostřednictvím rampy i schodů. Po pravé straně rampy je kovové zábradlí ve výšce 95 cm, velmi nestabilní. Po levé straně schodů je zábradlí stabilnější, je kovové s dřevěným madlem ve tvaru pětiúhelníku, vysoké 90 cm. I zde se dveře otevírají směrem ven, je zde ale velmi těžké BRANO, což pro osoby s postižením způsobuje nemalé potíže.

V budově jsou dva výtahy o rozměrech 120 x 225 cm, určené pro 6 osob o nosnosti 500 kg. Výtahy mají těžké kovové dveře, jež se otevírají ven, madlo u dveří výtahů je umístěno ve výšce 110 cm, ovládací prvky k přivolání výtahů ve výšce 135 cm. Ve výtahu je ovládací panel umístěn ve výšce 122 – 162 cm. Mezi jednotlivými patry je 2 x 12 schodů o stejných rozměrech jako při vstupu. Zábradlí na schodištích v budově je ve výšce 120 cm.

Dostupnost bezbariérového WC:

V sedmipatrovém objektu se nachází pouze jedno WC pro osoby s postižením pohybového aparátu, osazení WC je ve výšce 50 cm, madla jsou po obou stranách a jsou 70 cm nad zemí. Rozměry kabiny jsou 200x 200 cm.

Lékařský dům Ohře

Tabulka 2: Technické parametry Lékařského domu Ohře

	Vchody Lékařského domu Ohře		Norma
	1.	2.	x
Počet schodů	3	6	x
Výška schodů	15cm	15cm	15-18cm
Nášlapná plocha	30cm	30cm	30cm
Šířka schodů	285cm	285cm	90cm
Sklon rampy	1:12	x	1:12
Šířka rampy	155cm	x	130cm
Délka rampy	480cm	x	x

Zdroj: vlastní výzkum

Stavba se nachází v městské zástavbě nedaleko centra a je rozdělena do dvou částí. V přízemí levého křídla budovy jsou ordinace některých specializovaných lékařů a v horních čtyřech patrech jsou městské byty. Do přízemí budovy, v němž se ordinace nalézají, vedou dva vchody, z čehož za bezbariérový můžeme považovat pouze jeden.

Hlavním – bezbariérovým vchodem – se do budovy dostaneme přes prosklené, 100 cm široké dveře, na nichž je vodorovně umístěné madlo 95 cm nad zemí. K ordinacím se dostaneme dalšími dveřmi o rozměrech 200 x 90 cm. Na nich je madlo umístěné šikmo vzestupně od středu směrem ven. Jeho výše je 45 – 130 cm.

Dostupnost bezbariérového WC:

V přízemí se také kromě ordinací nachází WC pro ženy a muže. Jsou zde také toalety pro osoby na invalidním vozíku. Jeho rozměry jsou 160 x 125 cm, záchodová mísa je ve výšce 50 cm, po obou stranách je opatřena madlem. Klika je ve výšce 105 cm. I zde můžeme nalézt ve dveřích práh o velikosti 1,5 cm.

Z uvedených dat v tabulkách 1 a 2 je patrné, že kvantita nenahradí kvalitu, a přestože má poliklinika tři rádo by bezbariérové vchody, tak ani jeden neodpovídá

normě. Vzhledem k tomu, že se v budově nachází poradna pro tělesně postižené, je tento fakt dosti šokující.

Lékařský dům oproti tomu má bezbariérový vchod pouze jeden, ale bez problémů se do budovy dostane osoba na invalidním vozíku i rodič s kočárkem. Obě budovy mají uvnitř dostatečně široké dveře, dostupnost do lékařských ordinací je dobrá. Obě budovy také mají WC pro osoby na invalidním vozíku, bohužel ale obě budovy mají ve dveřích na WC práh. Výškové osazení WC je v normě. V poliklinice je problém v tom, že na sedm pater, přízemí a suterén je pouze jedno takovéto WC, a to se nachází v suterénu.

Sokolovská bytová společnost

Tabulka 3: Technické parametry budovy Sokolovské bytové společnosti

	2. Budova	Norma
Počet schodů	25	x
Výška schodů	14cm	15-18cm
Nášlapná plocha	27cm	30cm
Šířka schodů	150cm	90cm

Zdroj: vlastní výzkum

Tento objekt se nachází v souboru staveb ze 17. století, které jsou součástí bývalého kapucínského kláštera. Bytový podnik se zde nachází od roku 1960. Budova se nachází v zadní části Starého náměstí v dostupnosti městské hromadné dopravy. Při vstupu do areálu procházíme kolem vrátnice, kde přepážka a okno do vrátnice je ve výšce 100 cm. Bytová společnost sídlí ve dvou budovách. Ke vstupu do obou budov vedou tři schody o výšce 10 cm, jejich nášlapná plocha je 80 cm. Rampa se zde bohužel nenachází. Ani v jednom objektu Sokolovské bytové společnosti se nenachází WC pro osoby se sníženou schopností pohybu. Šířka dveří do první budovy je 66 cm, klika je ve

výšce 105 cm. Dveře se otevírají dovnitř. Všechny kanceláře v této budově jsou umístěny v přízemí v dlouhé 152 cm široké chodbě. Dveře do těchto kanceláří mají šířku 90 cm.

Do druhé budovy musíme překonat schod o výšce 18 cm a šířce 120 cm. Přes něj se dostaneme ke vstupním dveřím, jež mají šířku 66 cm a otevírají se také dovnitř. Kliky dveří je ve výšce 105 cm. Za těmito dveřmi se nachází chodba. Zábradlí je po obou stranách schodiště ve výši 90 cm. Zábradlí je kovové s dřevěným madlem. Všechny dveře, kromě vstupních, mají šířku 80 cm.

Při zhlédnutí tabulky můžeme zjistit, že ani v jedné z budov Sokolovské bytové společnosti nenalezneme pro překonání výškových rozdílů rampu, a je patrné, že v nich není vybudován výtah. Tento objekt je pro osoby na invalidním vozíku bez pomoci nedostupný. Lidé používající berle či francouzské hole se do jedné budovy dostanou lehce, do druhé budovy pouze s obtížemi vzhledem k počtu schodů.

Dostupnost bezbariérového WC:

Ani v jedné budově není bezbariérové WC.

Všeobecná zdravotní pojišťovna

Tabulka 4: Technické parametry budovy VZP

	VZP	Norma
Počet schodů	7	x
Výška schodů	13,5cm	15-18cm
Nášlapná plocha	30cm	30cm
Šířka schodů	540cm	90cm

Zdroj: vlastní výzkum

Budova VZP leží asi 1 km od centra města, dostupnost městskou hromadnou dopravou je dobrá. Do budovy vedou dva vchody, jeden pro veřejnost a jeden služební. Vstup pro veřejnost je možný dvěma způsoby. Buď přímo z hlavního chodníku po schodech. Zde je zábradlí umístěno ve výšce 100 cm a to po obou stranách. Je kovové a ve výšce 48 cm je také úchyt pro děti. Osoby se sníženou schopností pohybu se ke dveřím dostanou bočním chodníkem o šířce 155 cm, který vede bez jakýchkoliv překážek až přímo do budovy. Do objektu se vstupuje přes dveře s elektrickým ovládáním. Při otevření je jejich šířka 200 cm.

Tato budova má čtyři nadzemní podlaží. V přízemí je umístěno 6 přepážek pro styk s veřejností, podatelna, kancelář cestovního pojištění, prodejna a sklad tiskopisů a pokladna. Přepážky jsou umístěny ve výšce 75 cm. Osoby se sníženou schopností pohybu se mohou pohybovat mezi jednotlivými patry výtahem, který je umístěn v chodbě budovy. Tlačítko na přivolání výtahu je ve výšce 110 cm, také tlačítka jednotlivých pater jsou ve výšce 100-110 cm. Výtah má rozměry 90x 90 cm a šířka dveří výtahu je 70 cm.

Tato budova je lehce dostupná pro osoby se sníženou schopností pohybu, není zde problém s otevíráním dveří a také pohyb po budově je pro tyto osoby bez větších problémů. Problémem zde může být pouze velikost výtahu, zejména potom šířka jeho dveří. Ani manipulace uvnitř výtahu není pro osoby na invalidním vozíku možná. Minimální prostor pro otočení o 90° na invalidním vozíku totiž činí čtverec o stranách 135x 135 cm.

Dostupnost bezbariérového WC:

V budově je v každém podlaží zřízeno bezbariérové sociální zařízení, rozměry kabin jsou ve všech patrech totožné, tj. 180x 200 cm, osazení záchodové mísy je ve výšce 50 cm, madla jsou po obou stranách ve výšce 70 cm.

Okresní správa sociálního zabezpečení

Tabulka 5: Technické parametry budovy Okresní správy sociálního zabezpečení

	OSSZ	norma
Počet schodů	5	x
Výška schodů	15cm	15-18cm
Nášlapná plocha	30cm	30cm
Šířka schodů	200cm	90cm
Sklon rampy	1:13	1:12
Šířka rampy	140cm	130cm
Délka rampy	900cm	

Zdroj: vlastní výzkum

Budova OSSZ se nachází asi 500 m od centra města v dobré dostupnosti městské hromadné dopravy, 100 m od vlakového a autobusového nádraží. Do budovy se dá vejít dvěma vchody. Hlavním vchodem přístupným z hlavní silnice a bočním vchodem ze dvora. Ten je určen osobám se sníženou schopností pohybu. Zábradlí je u tohoto vchodu umístěno ve výšce 75 cm.

Hlavním vchodem do budovy vstupujeme dveřmi s elektrickým ovládáním. Po budově se mezi třemi nadzemními podlažními lidé mohou pohybovat výtahem. Dveře výtahu jsou 80 cm široké, výtah má rozměry 110 x 135 cm. Tlačítka k přivolání výtahu jsou ve výšce 130 cm. Taktéž tlačítka jednotlivých pater jsou ve výšce 120 - 130 cm.

Z uvedených dat v tabulkách je patrné, že budova je bez jakýchkoliv problémů dostupná osobám se sníženou schopností pohybu. Také výtah je zde dostatečně veliký.

Dostupnost bezbariérového WC:

Budova má též WC, jež je dobře přístupné osobám na invalidním vozíku. Pro osoby se sníženou schopností pohybu je v přízemí budovy také zřízeno WC. Dveře WC mají šířku 85 cm, rozměry jsou 190 x 170 cm. Madla jsou po obou stranách toalety ve výšce 75 cm, výškové osazení mísy je ve výšce 50 cm.

Úřad práce

Tabulka 6: Technické parametry budovy Úřadu práce

	Úřad práce			Norma
	Hlavní vchod	Vchod zleva	Vchod zprava	x
Počet schodů	5	3	7	x
Výška schodů	15cm	15cm	18cm	15-18cm
Nášlapná plocha	30cm	30cm	28cm	30cm
Šířka schodů	400cm	200cm	100cm	90cm
Sklon rampy	1:2	x	x	1:12
Šířka rampy	67cm	x	x	130cm
Délka rampy	142cm	x	x	x

Zdroj: vlastní výzkum

Budova úřadu práce se nachází téměř v centru města, poblíž Hornického domu. Má čtyři nadzemní podlaží. Do objektu lze vstoupit třemi vchody. Hlavní vchodem, jež je umístěn přímo z hlavní ulice, a dvěma vchody, které jsou umístěny z pravé a levé strany budovy. Pravý vchod je určen osobám na invalidním vozíku.

Při vstupu do úřadu hlavním vchodem musíme nejdříve překonat schody, přes část schodů je vybudovaná pro rodiče s kočárkem kovová rampa. Po překonání schodiště se dostaneme ke dveřím, které jsou elektricky ovládané a po jejich otevření mají šířku 2 m. Za dveřmi jsou po čtyřech metrech opět schody, a na jejich části je opět umístěna kovová rampa. Uprostřed schodů je umístěné kovové zábradlí s dřevěným madlem. Výška zábradlí je 100 cm, a vzhledem k umístění uprostřed schodů je přístupné z obou stran.

Pokud bychom chtěli do budovy vstoupit z levé strany budovy, musíme opět překonat schody. Po nich se dostaneme ke dveřím, jež se otevírají směrem ven. Madlo u těchto dveří je umístěno ve výšce 105 cm. Po průchodu dveřmi následují opět schody a poté se nacházíme již v prvním nadzemním podlaží.

Třetí vchod, určený osobám na vozíku, je přístupný přímo z chodníku. Dveře mají šířku 90 cm. Otevírají se směrem ven, madlo u nich je ve výši 90 cm. Hned za dveřmi je umístěna plošina pro vozíčkáře. Pro vstup na první podlaží je totiž třeba překonat sedm schodů o výšce 18 cm. Plošina je snadno ovladatelná, její rozměry jsou 85x 70 cm.

V budově jsou pro snadný pohyb z jednoho na další podlaží vybudovány dva výtahy. Jsou určeny pro čtyři osoby. Jejich maximální nosnost je 320 kg. Panel k přivolání výtahů je umístěn ve výšce 130 cm. Dveře výtahů mají šířku 85 cm a madla k jejich otevření jsou ve výšce 125 cm. Uvnitř výtahu, který má rozměry 110x 110 cm, je ovládací panel ve výši 110- 130 cm. Po budově se také můžeme pohybovat po schodech. Mezi jednotlivými podlažími je 6x 11 schodů. Nášlapná plocha činí 30 cm, šířka je 100 cm a výška schodů je 15 cm. Dveře v celé budově mají šířku 95 cm.

V budově je též v přízemí umístěno zařízení určující pořadí klienta. Jeho ovládací prvky jsou ve výšce 115 cm.

Z uvedených dat v tabulce a textu je vidět, že vchod zleva je bariérový. Z této strany není rampa a do objektu lze vstoupit pouze po schodech. Hlavní vchod je oproti vchodu zleva přístupný také rodičům s kočárkem. Po kovové rampě lze s kočárkem překonat schody. Třetí vchod, zprava budovy, je přístupný osobám na invalidním vozíku. Na plošině se lze dostat do prvního podlaží objektu, zde pak je přístup k výtahům. Budova je tedy lehce dostupná osobám se sníženou schopností pohybu.

Dostupnost bezbariérového WC:

Tato budova je opatřena bezbariérovým WC, jež se nachází v přízemí budovy. Rozměry kabiny jsou 210x 200 cm. Klozetová mísa je ve výšce 50 cm, madla jsou po obou stranách ve výšce 75 cm.

Městská knihovna

Tabulka 7: Technické parametry budovy Městské knihovny pro dospělé

	Knihovna pro dospělé	Norma
Počet schodů	28	x
Výška schodů	15cm	15-18cm
Nášlapná plocha	31cm	30cm
Šířka schodů	160cm	90cm

Zdroj: vlastní výzkum

Městská knihovna se nachází v části sokolovského zámku přestavěného ve druhé polovině 17 století. Zámek leží asi 200 m od centra města, je dobře dostupný městskou hromadnou dopravou. Knihovna je rozdělena do dvou částí. Na knihovnu pro dospělé a čítárnu spojenou s knihovnou pro děti. Do knihovny pro dospělé se vstupuje dveřmi, jež mají 65 cm šířku. Klika na těchto dveřích je umístěna ve výšce 108 cm. Jsou to masivní těžké dveře, jež se otevírají směrem dovnitř, také klika je dobová, masivní, hůře uchopitelná. Po vstupu do těchto dveří je nutné ke vstupu do knihovny ještě překonat točité schodiště. Podél schodiště je po obou stranách kovové zábradlí s dřevěným madlem ve výšce 90 cm.

Do knihovny pro děti a do čítárny se dostaneme 90 cm širokými dveřmi. Klika u těchto dveří je umístěna ve výšce 110 cm. Za těmito dveřmi je jeden schod směrem dolů. Tento výškový rozdíl je 12 cm. Do knihovny pro děti je již potom vstup bez bariér, do čítárny musíme opět překonat schod, tentokrát nahoru. Ten je vysoký 13,5 cm.

Z dat uvedených v tabulkách a textu je jasné, že knihovna pro dospělé je pro osoby se sníženou schopností pohybu téměř nedostupná. Knihovnu pro děti a čítárnu již lze po překonání jednoho až dvou výškových rozdílů navštívit.

Dostupnost bezbariérového WC:

Budova není vybavena bezbariérovým WC.

Městský dům kultury- Hornický dům

Tabulka 8: Technické parametry Městského domu kultury

	Hlavní vchod	Divadlo 1	Divadlo 2	Sál	Norma
Počet schodů	21	3x8	6	36	x
Výška schodů	15cm	15cm	16cm	15cm	15-18cm
Nášlapná plocha	32cm	32cm	32cm	33cm	30cm
Šířka schodů	1500cm	100cm	150cm	192cm	90cm

Zdroj: vlastní výzkum

Tento objekt byl předán k užívání v roce 1925. Nachází se v centru města, je dobře dostupný městskou hromadnou dopravou. V Hornickém domě se nachází společenský sál, kulturní a informační centrum, městské divadlo, restaurace, dva menší sály spojené s hlavním společenským sálem, z boku budovy je vstup do prostoru soukromé vysoké školy manažerské informatiky a ekonomie. Ze zadní strany budovy je ještě jedna restaurace.

Pro tento výzkum jsou důležité pouze objekty kulturního a informačního centra, městského divadla a společenského sálu. Ostatní objekty jsou soukromé. Do budovy Hornického domu vede hlavní vchod, který má 85 cm na šířku, madlo na dveřích je 130 cm vysoko. Při vstupu těmito dveřmi se nacházíme ve foyer, odkud máme přístup do kulturního a informačního centra. Do KICu vstupujeme dveřmi, jež jsou široké 85 cm, klika na těchto dveřích je umístěna ve výšce 110 cm. Přepážka je ve výšce 120 cm.

Do divadla lze vstoupit dvěma vchody. Jedním přímo z foyer Hornického domu směrem dolů po schodišti, kdy zábradlí je umístěno ve výšce 105 cm. Druhým vchodem lze do budovy vstoupit z boku budovy. Boční vchod do budovy je 150 cm široký. Za

tímto vstupem do divadla je umístěna plošina pro osoby na invalidním vozíku. Tato plošina má rozměry 76x 90 cm. Na ní lze překonat výškový rozdíl 6 schodů, jež vedou dále do divadla.

Další objekt, který se v Hornickém domě nachází, je společenský sál a dva menší sály. Do všech těchto sálů se dá vejít z foyer po dvou schodištích. Ta mají obě stejné rozměry a po obou stranách jsou lemovány zábradlím ve výšce 105 cm.

Z dat uvedených v textu a tabulce je patrné, že z objektů umístěných v Hornickém domě je osobám se sníženou schopností pohybu dostupné pouze divadlo, a to bočním vchodem. Ostatní zkoumané prostory jsou přístupné pouze z hlavní haly, do níž se dostaneme po schodech hlavním vchodem. Dostupné bohužel není ani kulturní a informační centrum.

Dostupnost bezbariérového WC:

WC pro osoby se sníženou schopností pohybu je dostupné pouze v prostorách městského divadla. Rozměry kabiny jsou 140 x 140 cm. Madla zde jsou umístěna ve výšce 75 cm a osazení záchodové mísy je 50 cm.

Hlavní pošta Sokolov

Tabulka 8: Porovnání technických parametrů hlavní pošty a pošty č. 5

	Hlavní pošta	Pošta 5	Norma
Počet schodů	7	3	x
Výška schodů	16cm	15cm	15-18cm
Nášlapná plocha	28cm	30cm	30cm
Šířka schodů	160cm	230cm	90cm
Sklon rampy	1:11,1	x	1:12
Šířka rampy	120cm	x	130cm
Délka rampy	1000cm	x	x

Zdroj: vlastní výzkum

Tato budova se nalézá asi 100 m od centra města, v dobré dostupnosti městské hromadné dopravy. Na poštu se lze dostat jedním vchodem, který je přístupný buď po schodech, nebo po rampě, jež překonává výškový rozdíl 90 cm. Rampa i schody jsou lemovány zábradlím ve výšce 100 cm a obojí vede ke vstupním dveřím, jež se otevírají ven. Jejich šířka je 100 cm. Ve výšce 82 cm jsou opatřeny madlem. Po 1,5 m zde jsou další dveře otevírající se také ven a i ty jsou 100 cm široké a madlo na nich má stejnou výšku jako předchozí. Na poště jsou přepážky a panel sloužící k určení pořadí jednotlivých klientů. Ten je ve výšce 95 cm a přepážky 90 cm.

Pošta 5 Sokolov

Tento objekt je od centra města vzdálen asi 2 km, v dobré dostupnosti městské hromadné dopravy. Do budovy lze vejít pouze jedním vchodem, o němž nelze říci, že je bezbariérový. Pro osoby na invalidním vozíku je proto venku na budově ve výšce 120 cm umístěn zvonek. Pokud tato osoba zazvoní, přijde pracovník pošty a ten s klientem vyřídí vše potřebné. Dveře pošty se otevírají dovnitř, jsou 80 cm široké a klika je umístěna ve výšce 100 cm. Po obou stranách schodů je ve výšce 100 cm zábradlí, které je opatřeno dřevěným madlem. Přepážky pro vyřizování poštovních transakcí jsou ve výšce 95 cm.

Z dat uvedených v textu a tabulce je vidět, že hlavní pošta je pro osoby se sníženou schopností pohybu snadno dostupná, též pohyb uvnitř pošty a vyřizování poštovních transakcí je vzhledem k výšce přepážek a panelu jednoduché. Oproti tomu pošta 5 není opatřena bezbariérovým vchodem, toto je ovšem vyřešeno možností přivolání pracovníků pošty. O obou poštách můžeme tedy říci, že jsou dostupné osobám se sníženou schopností pohybu.

Městské muzeum

Tabulka 9: Technické parametry městského muzea

	Městské muzeum	Norma
Počet schodů	35	x
Výška schodů	11cm	15-18cm
Nášlapná plocha	36cm	30cm
Šířka schodů	170cm	90cm

Zdroj: vlastní výzkum

Městské muzeum se nachází v části sokolovského zámku, naproti dětské knihovně a čítárně. Do muzea vedou dobové dřevěné dveře o šířce 80 cm, mají mohutnou dobovou kliku ve výšce 135 cm. Otevírají se dovnitř, a k jejich otevření je třeba vynaložit značné úsilí. K vystaveným exponátům se dostaneme po překonání 35 schodů. Zábradlí je po obou stranách schodiště a je umístěné ve výšce 90 cm, je celokovové včetně madla. V muzeu je sice WC pro veřejnost, není ale přístupné lidem na invalidním vozíku.

Při prozkoumání tabulky je patrné, že osobám na invalidním vozíku zůstává muzeum nepřístupné. Osoby s postižením pohybového aparátu pohybující se bez invalidního vozíku musí překonat schody, ty jsou ale poměrně nízké a vždy po 12 schodech je mezioschodí.

Městský úřad Sokolov, část A

Tabulka 10: Technické parametry budovy městského úřadu- budova A

	Vchody do budovy MÚ- část A				Norma
	Hlavní vchod	2. vchod	3. vchod	4. vchod	x
Počet schodů	13	18	x	5	x
Výška schodů	16,řcm	18,5cm	x	18,5cm	15-18cm
Nášlapná plocha	33cm	26cm	x	26cm	30cm
Šířka schodů	400cm	150cm	x	150cm	90cm
Sklon rampy	x	x	x	x	1:12
Šířka rampy	x	x	x	x	130cm
Délka rampy	x	x	x	x	x

Zdroj: vlastní výzkum

Městský úřad je umístěn v centru města. Tato budova má sedm pater, přízemí a suterén. Dovnitř vedou čtyři vchody, načež jeden z nich je určen osobám na invalidním vozíku. Hlavní vchod budovy je přístupný po schodech. Ty vedou k elektricky ovládaným dveřím, jejichž šíře při otevření je 200 cm.

Z boku budovy je další vchod určený veřejnosti. Zde jsou vedle sebe dvoje dveře, jedny se otevírají ven, druhé dovnitř. Šířka obou dveří je 105 cm, madlo dveří je ve výšce 110 cm. Následují schody, po nichž se dostaneme k panelu na určování pořadí klientů. To je ve výšce 115 cm.

Třetí vchod je určen osobám na invalidním vozíku, je umístěn ze stejné strany budovy jako vchod předchozí. Tento vchod je bez jakýchkoliv architektonických bariér a bez problémů lze dojet na vozíku až k výtahu. Ke vstupu musíme pouze překonat dvoje dveře, z nichž jedny se otevírají dovnitř, klika na nich je ve výšce 110 cm. Jejich šířka je 100 cm. Druhé dveře jsou otevírány na fotobuňku. Jejich šířka je 90 cm.

Poslední vchod je ze dvora, je určen pro interní potřeby úřadu. Dveře se otevírají ven, jejich šířka je 105 cm, klika je ve výšce 110 cm.

Městský úřad je v současné době v rekonstrukci. Provádí se zde výměna výtahů, jež již nebyly vyhovující. První etapa rekonstrukce již proběhla, po výměně výtahů bude ještě následovat výměna oken. Proto je nyní návštěva úřadu velmi složitá. Osoby, jež se po schodech nedostanou do pater, ve kterých si potřebují vyřídit své záležitosti, se nahlásí u vrátného, jenž sedí v přízemí budovy. Ten poté zavolá na příslušné oddělení a odpovědný pracovník pak přijde vyřídit s klientem jeho záležitosti do přízemí. Vstup do přízemí je ale nutné v současné době absolvovat přes provizorní dřevěnou rampu. Bezbariérový vchod je totiž v době rekonstrukce pro osoby na invalidním vozíku nevhodný. Tato rekonstrukce bude ukončena během května letošního roku. Z tohoto důvodu nelze nyní budovu hodnotit z pohledu osob na invalidním vozíku. Je nutné ale podotknout, že ač je to složité, osoby na vozíku si zde své záležitosti s pomocí pracovníků MÚ mohou vyřídit.

Dostupnost bezbariérového WC:

Bezbariérové WC, jež odpovídá stavebním normám, se nachází v přízemí budovy. Rozměry kabiny jsou 200x 200 cm, osazení záchodové mísy je ve výšce 50 cm, madla po obou stranách jsou ve výšce 70 cm.

Městský úřad- část B

Tabulka 11: Technické parametry městského úřadu- část B

	Hlavní vchod	Zadní vchod	Norma
Počet schodů	8	x	x
Výška schodů	17cm	x	15-18cm
Nášlapná plocha	27cm	x	30cm
Šířka schodů	100cm	x	90cm
Sklon rampy	x	1:12	1:12
Šířka rampy	x	1500cm	130cm
Délka rampy	x	1200cm	x

Zdroj: vlastní výzkum

Tato část městského úřadu se nalézá asi 100 m od centra města. Tato budova má tři nadzemní podlaží a dva vchody. Hlavní vchod a vchod určený osobám na invalidním vozíku. Hlavní vchod má dveře, které se otevírají ven. Jejich šířka je 95 cm, madlo je ve výšce 85 cm. Tento vchod je v úrovni chodníku. Za těmito dveřmi se nachází schodiště, po kterém se dostaneme do dalších pater. Podél schodiště je po obou stranách ve výšce 70 cm zábradlí. V celé budově jsou dveře o šířce 80 cm.

Druhý vchod, ze zadní strany budovy, je pro osoby na invalidním vozíku. Ke dveřím vede rampa. Dveře jsou 90 cm široké. Po vstupu těmito dveřmi se dostáváme do prvního patra budovy. V budově se nenachází výtah, tudíž do ostatních pater je vstup „vozičkářům“ neumožněn. Všechny potřebné informace je ale možné získat zde.

Dostupnost bezbariérového WC:

V tomto patře se také nachází WC pro osoby na invalidním vozíku. Rozměry tohoto WC jsou 180x 170 cm, madla jsou umístěna po obou stranách záchodové mísy ve výšce 70 cm. Osazení mísy je ve výšce 50 cm.

Z dat v tabulce je patrné, že budova je přístupná osobám na invalidním vozíku. V této budově se také nachází bezbariérové WC. V této budově se nachází odbor sociálních věcí a zdravotnictví a OSPOD.

Probační a mediační služba

Tabulka 12: Technické parametry budovy Probační a mediační služby

	Probační a mediační služba	Norma
Počet schodů	8	x
Výška schodů	16cm	15-18cm
Nášlapná plocha	27cm	30cm
Šířka schodů	200cm	90cm
Sklon rampy	x	1:12
Šířka rampy	x	130cm
Délka rampy	x	x

Zdroj: vlastní výzkum

Prostory probační a mediační služby jsou téměř v centru města, nedaleko městského úřadu- části B. Tato budova má pouze jeden vchod, který není přístupný osobám na invalidním vozíku. Již první schod o výšce 20 cm musíme překonat, když jdeme ke dveřím. Ty se otevírají směrem ven, jsou široké 90 cm, klika je ve výšce 95 cm. Poté následuje schodiště. Podél schodiště je ve výšce 70 cm zábradlí. To je po obou stranách. Po schodech se dostaneme do prvního patra budovy, kde se nachází Probační a mediační služba. Všechny dveře zde jsou široké 85 cm. X

Po zhlédnutí dat, které jsou uvedeny v tabulce a textu, je patrné, že Probační a mediační služba není přístupná osobám na invalidním vozíku.

Dostupnost bezbariérového WC:

WC pro veřejnost se zde vůbec nenachází

Veřejné WC

WC se nachází v centru města. Nové bezbariérové WC bylo vystavěno v loňském roce. Toto sociální zařízení bylo v Sokolově vybudováno v rámci mezinárodního projektu Euroklíč. Euroklíč si lidé vlastníci ZTP mohou zakoupit na poliklinice v Sokolově ve třetím patře. Zde sídlí Centrum pro zdravotně postižené.

Speciální klíč lze potom použít také na úřadech, pumpách, ve školách, v obchodech, lze si s ním odemknout plošinu. K tomu, aby tato zařízení ale šla euroklíčem otevřít, musí být osazena speciálním zámkem.

Dveře do buňky, kde je toaleta umístěna, jsou široké 90 cm, madlo je ve výšce 85 cm. Vnitřní rozměry jsou 215x 215 cm. Umyvadlo je po pravé straně, je poměrně mělké, ve výšce 75 cm a velmi dobře přístupné. Osazení záchodové mísy je ve výšce 45 cm. Po obou stranách mísy jsou sklápěcí madla. Celé toto zařízení je vyrobeno z nerezového materiálu pro snadnou údržbu. Toto zařízení bylo vybudováno v rámci mezinárodního projektu speciálně pro osoby se sníženou schopností pohybu.

Městský bazén

Tabulka 12: Technické parametry městského bazénu

	Hlavní vchod	Boční vchod	Norma
Počet schodů	20	x	x
Výška schodů	17cm	x	15-18cm
Nášlapná plocha	29cm	x	30cm
Šířka schodů	200cm	x	90cm
Sklon rampy	x	1:9	1:12
Šířka rampy	x	140cm	130cm
Délka rampy	x	1250cm	x

Zdroj: vlastní výzkum

Bazén se nachází v parku asi 500 m od centra města. Má dva vchody. Hlavní, ke kterému se dostaneme po poměrně strmé cestě nebo po schodech, a druhý, ten je určený osobám na invalidním vozíku. Je přístupný z parkoviště. Odtud vede rampa až k bočním dveřím budovy, dále pak do šatny a sociálního zařízení určeného speciálně těmto osobám.

Hlavní vchod do budovy má šířku 90 cm, madlo zde je ve výšce 100 cm. Po pěti metrech jsou další dveře, jejich šířka je 90 cm, a ty zůstávají během provozu otevřeny. Poté je nutno projít turniketem. To může osobám s ortopedickými pomůckami způsobovat problém. Je proto vhodné v tomto případě použít boční vchod.

Za turniketem sestupujeme po schodech směrem k šatnám. Zde jsou „přezouvací“ lavice, které je nutné pro vstup do šaten překročit. Jsou 37 cm vysoké a široké 48 cm. Následují šatny, sprchy a WC. Uličky mezi skříňkami v šatnách jsou dostatečně široké, jsou zde také umístěny lavice pro snadnější manipulaci při oblékání a svlékání. Sprchy jsou nastaveny na stálou teplotu, zapínají se pouze stiskem tlačítka, jež je ve výšce 100 cm.

Pro osoby na invalidním vozíku je zde vchod boční. Po rampě, která má po obou stranách ve výšce 90 cm kovové zábradlí, se dostaneme ke dveřím, jejichž šířka je 90 cm. Klika zde je ve výšce 105 cm, ve výšce 65 cm je zde také madlo. Přes další 90 cm široké dveře se dostaneme do šaten, které jsou určeny pouze osobám na invalidním vozíku. Jsou zde větší prostory, ovládací prvky jsou zde těmto osobám přizpůsobeny. Osoby se sníženou schopností pohybu zde mají též své sociální zařízení spojené s bezbariérovým sprchovým koutem. Sprchový kout je opatřen sedátkem, jež lze sklopit. To je ve výšce 50 cm. Osazení záchodové mísy je ve výšce 50 cm, po obou stranách mísy jsou ve výšce 75 cm madla. Rozměry celé této místnosti jsou 275x 235 cm.

Pro vstup přímo do vody zde bohužel není žádný zvedák pro osoby tělesně postižené. Výhodou zde ale zůstává úroveň hrany bazénu a hladina vody, jež jsou totožné. Voda tedy přepadává přes okraje bazénu. V tomto případě postačí fyzicky zdatnějším „vozičkářům“ pouhá asistence zaměstnanců bazénu. Postupným sesedáváním se snadno dostanou na úroveň hladiny.

Dostupnost bezbariérového WC:

Městský bazén je vybaven bezbariérovým WC.

Autobusové nádraží

Autobusové nádraží leží asi 400 m od centra města. Odjíždí odtud všechny dálkové spoje, také spoje po obcích sokolovského regionu. Jsou zde zastávky MHD. Autobusové nádraží leží asi 100 m od nádraží vlakového. V současné době dochází k výstavbě nového autobusového nádraží, které přímo sousedí s nádražím vlakovým. Stávající autobusové nádraží se skládá z jedné zastaralé budovy, která je sice díky 100 cm širokým dveřím přístupná osobám na invalidním vozíku, ale WC pro tyto osoby zde není. Také čekárna uvnitř budovy působí velmi neutěšeně. Na jednotlivá stanoviště se lze dostat pouze po překonání obrubníku o výšce 10 cm. Zábradlí, které lemuje nástupní ostrůvky, je ve výšce 110 cm. Velmi problematické pro osoby na vozíku je hledání v jízdních řádech, které jsou ve výšce 130 cm, a údaje v nich jsou velmi těžko čitelné.

Dostupnost bezbariérového WC:

WC pro osoby se sníženou schopností pohybu zde není.

Vlakové nádraží

Vlakové nádraží se nachází 500 m od centra města, nedaleko autobusového nádraží. Do budovy vlakového nádraží vedou dva vchody, jeden z ulice, druhý z prvního nástupiště. Vchodem z ulice musíme projít dveřmi, jež jsou 70 cm široké. Před dveřmi jsou dva schody, jejichž výška je 15 cm, nášlapná plocha 35 cm a jsou 140 cm široké. Dveře se otevírají dovnitř. Přepážky uvnitř budovy jsou ve výšce 95 cm.

Na nástupiště se lze dostat také kolem budovy, tímto způsobem se sem dostanou též osoby na vozíku. Z této strany budovy lze na nástupiště přijít přímo z ulice bez překonávání architektonických bariér. Z této strany je druhý vchod do budovy, jsou to dvoukřídlé dveře, jedno křídlo je ukotvené k zemi, druhé se otevírá dovnitř. Křídlo dveří má šířku 70 cm.

Přístup na ostrovní nástupiště je zajištěn podchodem, bezbariérový přístup na nástupiště je zajištěn samoobslužnými výtahy. Výtah je určen pro osm osob, jeho nosnost je 630 kg. Rozměry výtahu jsou 110x 140 cm. Uvnitř výtahu je sklopné sedadlo. Ovládací panel výtahu je ve výšce 100 cm.

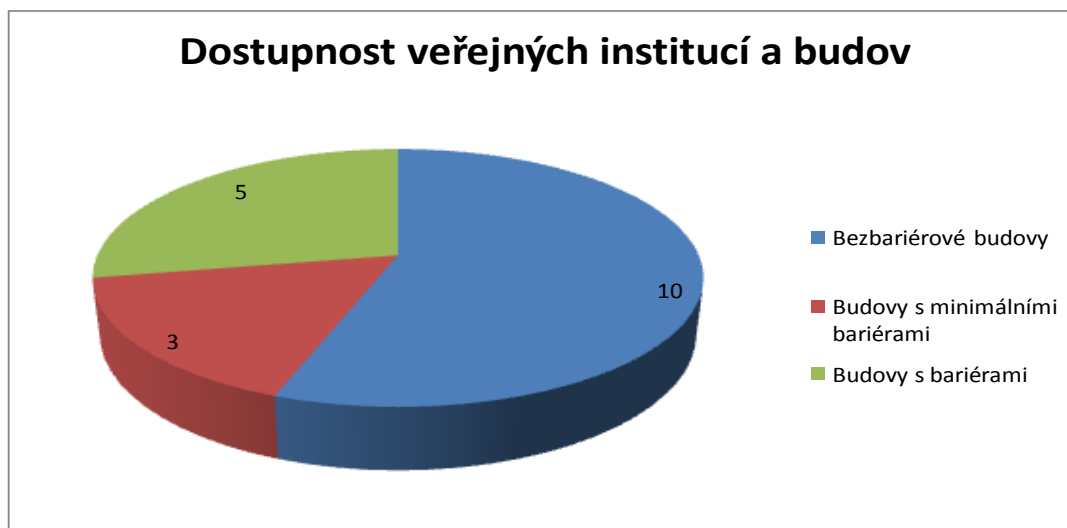
Pokud zhodnotím technické parametry vlakového nádraží, musím vlakové nádraží vyhodnotit jako dobře přístupné osobám na invalidním vozíku. Pouze vstup do nádražní budovy je pro šířku dveří náročnější. Je nutné nejdříve otevřít také druhé křídlo dveří.

Dostupnost bezbariérového WC:

Vlakové nádraží je vybaveno WC pro osoby se sníženou schopností pohybu, jež odpovídá stavebním normám. Rozměry kabiny jsou 180x 180 cm, osazení mísy je ve výšce 50 cm.

Na následujícím grafu je možné sledovat dostupnost veřejných institucí a budov. Jsou v něm zobrazeny výsledky z výzkumu sledovaných budov.

Graf 1: Dostupnost veřejných institucí a budov (absolutní četnost)

Zdroj: vlastní výzkum.

V následující tabulce jsou popsány jednotlivé údaje vztahující se k pohybu osob se sníženou schopností pohybu uvnitř sledovaných objektů.

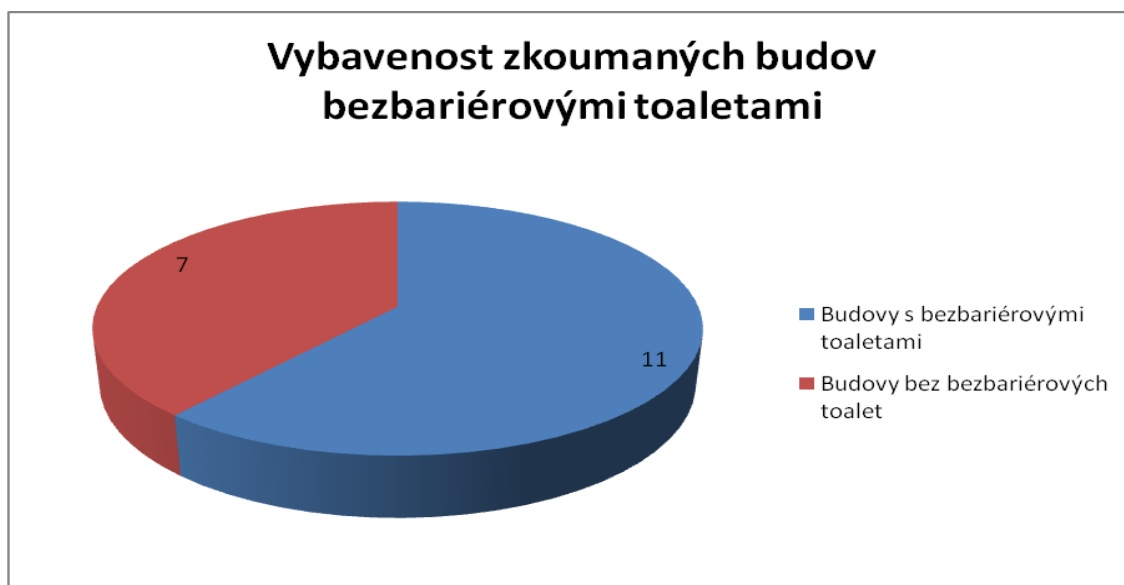
Tabulka č. 13

	Výška zábradlí	Velikost výtahu	Šířka schodiště uvnitř objektu	Umístění klik a madel	Umístění ovládacích prvků	Šířka dveří
Vyhovující	16	4	14	16	5	16
Nevyhovující	0	1	0	2	0	2
Neobsahující tento prvek	2	12	4	0	12	0
Neměřeno z důvodu rekonstrukce	0	1	0	0	1	0

Zdroj: vlastní výzkum

Na grafu číslo 2 je možné sledovat vybavenost sledovaných budov bezbariérovými toaletami

Graf 2: Vybavenost sledovaných budov bezbariérovými toaletami

Zdroj: Vlastní výzkum

4.2 Výsledky vztahující se k pohybu na invalidním vozíku

Vzhledem k tomu, že jsem si přála, aby bakalářská práce obsahovala také vlastní zkušenost, strávila jsem dva dny na invalidním vozíku. Ke svému výzkumu jsem si vybrala starší typ invalidního vozíku, jehož šířka je 70 cm. Minimální šířka pro průjezd tímto typem vozíku je 80 cm. Délka tohoto vozíku, včetně opěradla na nohy činí 110 – 120 cm (podle nastavení nožní opěrky). V závislosti na rozměrech a typu vozíku lze též odvodit minimální manévrovací prostor.

První problém nastal ve chvíli, kdy jsem se pokoušela na invalidním vozíku opustit byt a městskou hromadnou dopravou se dostat na polikliniku do práce. Jelikož ne všechny autobusy městské hromadné dopravy jsou přizpůsobeny osobám na invalidním vozíku, musela jsem na autobusové zastávce vyčkat 15 min, než pojede nízkopodlažní typ autobusu. Hned první den jsem tedy přijela do práce o 30 min později. Když jsem dorazila k budově, nastal další problém. Podle mého výzkumu jsem věděla, že nejmírnější sklon rampy při vstupu do budovy je u vchodu ze dvora, jež je určen pacientům dovezeným sanitami a osobám s postižením, jež jsou držiteli ZTP. I ten byl ale bohužel nad mé síly a o pomoc jsem požádala kolegyni. Pokusila jsem se pohybovat a manévrovat na vozíku na WC pro invalidy. Zkusila jsem si výšku madel, jejich pevnost a výši osazení WC. Zde jsem se pohybovala bez větších problémů.

K odchodu ze zaměstnání jsem zvolila hlavní vchod. I zde jsem ovšem požádala o pomoc. Abych vyzkoušela dostupnost veřejných institucí, rozhodla jsem se, že si vyzvednu na oddělení městské policie sáčky na psí exkrementy. Příjezd a vstup do prostoru městské policie nebyl problematický, jednání s pracovníkem městské policie však přes výšku přepážky vzbuzoval rozpaky. Poté jsem nakoupila, což bylo nejjednodušší. Provozovatelé obchodních řetězců mají obchodní centra vybudovaná tak, aby se tam lehce mohli pohybovat lidé na vozíku. Myslí na ně i při uspokojování hygienických potřeb.

Také jsem chtěla vyzkoušet bezbariérové WC. Proto jsem si v budově polikliniky za vratnou zálohu zapůjčila Euroklíč. Snadný pohyb a manévrování na invalidním vozíku je zde samozřejmostí.

Z centra města jsem se poté rozhodla jet domů. Abych si vyzkoušela také delší cestu na vozíku, rozhodla jsem se, že nepoužiji MHD. Protože bydlím asi 2 km od centra města a cesta jde celou dobu do kopce, již v půlce jsem to vzdala a použila hromadnou dopravu. Za neúspěchem jsou myslím nedostatečné zkušenosti s používáním vozíku, nedostatečná fyzická zdatnost a nepřízeň počasí.

Druhý den jsem se rozhodla vyzkoušet dostupnost vlakového nádraží. V jízdním řádu jsem si zjistila vlak, který má vůz určený osobám s postižením pohybového aparátu nebo pro rodiče s kočárkem. Do prostoru vlakového nádraží jsem se dostala snadno, bohužel jsem si nemohla zakoupit jízdenku, jelikož dveře vedoucí do haly, v níž jsou umístěny přepážky, nedovolují vozíčkářům svými rozměry dostat se dovnitř. Jízdenku jsem si proto zakoupila ve vlaku, což nebyl problém. Na peronu jsem se pohybovala bez větších problémů. Při přemísťování na druhé nástupiště jsem využila výtahu. V něm bylo dostatek prostoru pro manipulaci s vozíkem. Při příjezdu zpět jsem se ještě rozhodla navštívit městský bazén. Zde jsem též neměla žádný problém, pro osoby na invalidním vozíku je zde zvláštní vchod. Po návštěvě bazénu jsem se městskou hromadnou dopravou dostala domů.

Pokud bych chtěla tyto dva dny zhodnotit, musím přiznat, že poměrně velkým problémem pro mne bylo otevírání dveří směrem k sobě. Dveře v budovách jsou těžké, často opatřeny pevným zavíračem dveří. Také obrubníky na chodnících u některých přechodů byl nemalý problém. Musela jsem tedy dojet k jinému přechodu, jenž byl upraven i pro osoby na invalidním vozíku. Osoby, které jsou na vozíku již delší čas, si většinou s menšími bariérami poradí, já díky nedostatku zkušeností a manévrovacím schopnostem jsem některé bariéry překonala jen díky pomoci ostatních.

5. Diskuze

Podle Filipiové (1998) by mělo být prostředí, jež je z hlediska možnosti dobrého pohybu a orientace vstřícné pro všechny bez rozdílu, tzn. *bezbariérové prostředí*, v každé kulturní a vyspělé společnosti samozřejmostí. Ve své práci jsem se proto pokusila zmapovat dostupnost veřejných institucí a služeb ve městě Sokolov

Podle Novosada (2006) žili v minulosti lidé s postižením na okraji společnosti. Netušili jsme, jak se k takovým lidem chovat, chtěli jsme je vytěsnit z běžného života. Přístup do veřejných institucí byl pro lidi s postižením velmi komplikovaný.. Všeobecně dnes již můžeme říct, že příjemné životní prostředí a dobré bydlení jsou v životě lidí velmi důležité hodnoty, které nelze ničím nahradit, a proto je naší povinností zajistit tuto „samozřejmost“ také osobám s postižením či osobám v pokročilém věku .

Dle mého výzkumu se situace postupně zlepšuje. Budovy, jež jsou nově postaveny, by již všechny měly odpovídat stavebním normám, které jsou ošetřeny vyhláškou o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. a stavebním zákonem o územním plánování a stavebním řádu. U budov, které jsou v Sokolově rekonstruovány, je již, pokud to architektonické řešení dovolí, brán ohled na bezbariérový přístup do budov či bezbariérový pohyb uvnitř budov. Toto lze velmi dobře sledovat například na budově Městského úřadu.

Také objekt městského divadla byl v minulosti rekonstruován a v současnosti je přístupný též osobám se sníženou schopností pohybu. Podle Šestákové (2010) by místo pro invalidní vozík mělo v hledišti divadla být na rovné podlaze s výhledem na vztažený bod jeviště, místo pro vozík by mělo mít šířku minimálně 1000 mm a hloubku minimálně 1200 mm. Na toto vše byl při rekonstrukci městského divadla brán zřetel. Stále ovšem zůstávají budovy, které se rekonstrukce zatím nedočkaly, většinou z důvodu nedostatku financí, a tudíž zatím neodpovídají bezbariérovému přístupu podle stavebních norem.

Filipiová (1998) se dále zmiňuje, že velmi důležitý je též pohyb po městě. Každému, i zdravému člověku je příjemné, když se po městě pohybuje plynule, bez zdolávání schodů nebo jiných architektonických nerovností. Toto se netýká jen osob se zdravotním postižením, ale také rodičů s kočárky či seniorů. Jedním z mnoha kritických míst na městských komunikacích jsou přechody pro chodce. V tomto směru ani město Sokolov není výjimkou. Během dvou dnů strávených na invalidním vozíku jsem si toto sama vyzkoušela. Výškový rozdíl mezi úrovní chodníku a vozovky je často vyšší než dva centimetry, což velmi ztěžuje nájezd na chodník, který osoba na invalidním vozíku bez pomoci druhé osoby nezvládne, a při sjezdu z chodníku hrozí lidem jejich vyklopení. Místa s nevyhovující bezbariérovou úpravou jsou pravděpodobně největším problémem přechodů pro chodce. S pravidelností se zde objevují přechody s nájezdem pouze na jedné straně. Tato místa se objevují převážně u chodníků starších, kde se také často nacházejí zcela vymletá místa.

V roce 2007 si sokolovská radnice nechala zpracovat plán Bezbariérové trasy městem Sokolov (Bezbariérová trasa městem Sokolov, 2011). Studie byla zpracována za asistence osoby trvale odkázané na invalidní vozík. Tato osoba je členem komunitního plánování sociálních služeb. Cílem celé akce bylo zpřístupnit osobám se zdravotním postižením zejména budovy pro zajištění alespoň základních potřeb každého občana. Se šetřením se v podstatě, až na malé odchylky, ztotožňuji. Budova polikliniky je zařazena mezi budovy bezbariérové, což podle mého názoru není zcela pravda. Z vybraných objektů, jež jsem sledovala, bylo právě vyhodnocení výsledků polikliniky nejzajímavější. Ač je právě uvnitř této budovy ve třetím patře Centrum pro zdravotně postižené osoby a též prodejna kompenzačních pomůcek, ani jeden ze vchodů do budovy neodpovídá normám. V publikaci Šestákové (2010) je zdůrazněno, že vstupy do staveb musí být v úrovni komunikace pro chodce. Pokud však tomu brání územně-technické nebo stavebně-technické důvody, může být tento výškový rozdíl řešen bezbariérovou rampou nebo zdvihací plošinou. U budovy polikliniky je sice výškový rozdíl řešen bezbariérovými rampami u všech třech vchodů, ty ale neodpovídají stavebním normám. Rampy jsou příliš krátké v porovnání s výškovým rozdílem, jež mají překonat. Pro názornou ukázkou jsou v příloze fotografie všech tří vchodů této

budovy. Oproti tomu budova pošty 5 je zařazena mezi objekty bariérové. Tato budova sice architektonické bariéry má, ale pracovníci pošty se tento nedostatek snaží řešit tak, že venku vedle dveří, v dosahu lidí na invalidním vozíku, je umístěn zvonek. Po zazvonění přijde pracovník pošty a transakci s klientem provede. V nejbližší budoucnosti by pošta 5 měla být bezbariérově upravena.

První výzkumná otázka:

Jsou zařízení poskytující zdravotnické služby dostupná osobám se sníženou schopností pohybu?

Pro výzkum jsem náhodně vybrala dvě budovy poskytující zdravotnické služby ve městě Sokolov – Lékařský dům a polikliniku. Prostory budovy Lékařského domu, kde se ordinace nacházejí, jsou celé situovány v přízemí budovy. Tím je pohyb pro osoby se sníženou schopností pohybu jednodušší. Také chodby jsou dostatečně široké pro manipulaci na invalidním vozíku.

Budova polikliniky nemá sice ani jeden ze vchodů odpovídající stavebním normám, všechny však jsou opatřeny rampou. Vstup dovnitř budovy je namáhavější, ale osoby s postižením se do budovy dostanou. Pohyb uvnitř budovy je již bez jakýchkoliv problémů. Schodiště jsou dostatečně široká, v budově jsou dva dostatečně velké výtahy, ovládací prvky výtahů jsou v optimální výšce. Po chodbách polikliniky jsou v optimální výšce umístěny informační tabule.

Z výzkumu vyplývá, že zařízení poskytující zdravotnické služby ve městě Sokolov jsou dostupná osobám se sníženou schopností pohybu.

Dalším cílem bakalářské práce bylo zjistit vybavenost bezbariérových toalet ve sledovaných budovách. Během svého výzkumu jsem se zaměřila na výšku madel, výšku osazení WC, celkové rozměry WC. Zjišťovala jsem, zda se může osoba na invalidním vozíku lehce pohybovat v těchto prostorách.

Podle Filipiové (1998) by horní hrana sedátka klozetové mísy měla být umístěna ve výšce 500 mm nad podlahou. Po obou stranách klozetové mísy by měla být sklopná

madla ve výšce 780 mm nad podlahou. Dveře by se měly otevírat směrem ven a měly by být z vnitřní strany opatřeny vodorovným madlem. Nejmenší rozměry kabiny by měly být 1600 x 1800 mm. Po straně záchodové mísy by měl být volný pruh o šířce 800 mm. Tento prostor je velmi důležitý pro přesun lidí z invalidního vozíku na toaletu.

Ač by bezbariérové WC mělo být ve veřejných institucích samozřejmostí stále se ještě ve městě Sokolov najdou budovy bez těchto toalet. Na tuto situaci upozorňuje graf číslo 2 umístěný v kapitole „Výsledky“. Pokud se opět vrátím ke zdravotnickým budovám, je nutné konstatovat, že poliklinika i Lékařský dům jsou sice vybaveny bezbariérovými toaletami, ale přístup k nim je ztížen prahem ve dveřích. Je nutné ještě podotknout, že budova polikliniky má sedm pater, přízemí a suterén, a na to vše je pouze jedno bezbariérové WC umístěné v suterénu. Po celé budově polikliniky není na toto WC žádné upozornění.

V březnu loňského roku byla v Sokolově zahájena stavba projektu Toa Point. Ta je v současnosti již dokončena a zajišťuje zdravotně postiženým lidem a rodičům s dětmi využívat bezbariérové toalety. Jde o společný projekt Toa Point s Národní radou zdravotně postižených ČR a Evropským institutem pro udržitelný rozvoj.

Bezbariérová kabina je svým uživatelům přístupná pomocí euroklíče. Princip euroklíčů převzala rada ze západní Evropy, kde toalety i další zařízení pro postižené fungují roky. Francová (2005) se zmiňuje, že dostupnost euroklíče je poměrně obtížná. Vzhledem k tomu, že Karlovarský kraj zrealizoval společně s dalšími pěti městy, včetně Sokolova, tento projekt, je dostupnost euroklíče ve městě Sokolov relativně jednoduchá. O tento klíč si mohou osoby vlastníci průkazku TP, ZTP, ZTP/P, osoba krátkodobě zdravotně indisponovaná či rodiče s dětmi do tří let zažádat. Žádat o něj mohou v Centru pro zdravotně postižené v budově Polikliniky. Cena euroklíče je v Sokolově 357,- Kč. Pokud si její osoba s postižením chce pouze zapůjčit, může tak učinit za vratnou kauci 500,- Kč.

Podle Filipiové (1998) je nedůstojné, aby se invalidní osoby musely dožadovat toalety jako čehosi výjimečného, kam mají přístup pouze vyvolení. Jelikož jsem

bezbariérové WC na euroklíč v rámci dnů na vozíku navštívila, dovolím si s paní Filipiovou nesouhlasit. Přiznám se, že při použití této toalety jsem si nedůstojně nepřipadala. Velikost prostoru pro manipulování s vozíkem, komfort a čistota onoho WC si myslím za zakoupení euroklíče stojí. Samozřejmě netuším, jak jsou na tom veřejná WC v jiných městech, ale v Sokolově je toto WC opravdu příjemné.

Druhá výzkumná otázka:

Mají sledované veřejné objekty bezbariérové WC?

Během svého výzkumu jsem zjistila, že mnohem lépe než některé veřejné instituce a služby jsou vybaveny bezbariérovými toaletami zejména obchodní řetězce a čerpací stanice. V málokterém větším obchodním domě dnes nenaleznete tyto toalety. Stejně je to i u čerpacích stanic. V některých čerpacích stanicích lze dokonce použít k návštěvě tohoto WC zakoupený euroklíč.

V obou budovách poskytujících zdravotnické služby jsou bezbariérové toalety. V obou budovách městského úřadu jsou též vybudovány bezbariérové toalety. Záchody pro osoby se sníženou schopností pohybu nenalezneme však na autobusovém nádraží v Sokolově, což může osobám s postižením ztížit čekání na potřebný spoj. V současné době dochází k výstavbě nového autobusového nádraží, které bude přímo sousedit s nádražím vlakovým. Zde dojde ke splynutí MHD, vlakového a autobusového nádraží v jeden dopravní uzel. Bude nově vybudován terminál, v němž se již s toaletami pro vozičkáře počítá.

Než jsem začala svůj výzkum, neuměla jsem si představit, jaké problémy mohou lidé s omezenou schopností pohybu mít při návštěvě toalety. Často mívají problémy s nedostatečným prostorem pro manipulaci s vozíkem, nevhodně umístěnými madly, nevhodnou výškou umístění umyvadla či baterie.

Během posledních let došlo ke značnému zlepšení situace týkající se problematiky architektonických bariér. Do spousty budov, do kterých se lidé na invalidním vozíku vůbec nedostali, je vstup dnes již samozřejmostí. V následujících

letech by město Sokolov chtělo být lidem na invalidním vozíku ještě přístupnější. Chtěli bychom co nejlépe zpřístupnit veřejné budovy, do nichž se zatím osoby na invalidním vozíku nedostanou. K realizaci tohoto projektu bychom chtěli využít dotační programy.

6. Závěr

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku dostupnosti veřejných institucí a služeb ve městě Sokolov.

Ke svému výzkumu jsem náhodně vybrala 18 objektů. Ten ukázal, že ze zkoumaných budov bylo 10 objektů s bezbariérovým přístupem, 3 budovy měly minimální bariéry, jejichž překonání způsobí osobám na invalidním vozíku pouze malé těžkosti a osobám, které používají ortopedické pomůcky téměř žádné, a 5 budov mělo architektonické bariéry.

Dílčím cílem bylo zjistit vybavenost vybraných veřejných objektů bezbariérovými toaletami.

Ve zkoumaných budovách jsem zjišťovala celkové rozměry kabiny, výšku osazení madel, záchodové mísy. Výzkum ukázal, že téměř dvě třetiny zkoumaných budov jsou vybaveny bezbariérovými toaletami.

První výzkumná otázka: Jsou zařízení poskytující zdravotnické služby dostupná osobám se sníženou schopností pohybu?

Pro svůj výzkum jsem si náhodně vybrala dva objekty. Obě budovy jsou dostupné osobám se zdravotním postižením.

Druhá výzkumná otázka: Mají sledované veřejné objekty WC pro osoby se sníženou schopností pohybu?

Vybrané budovy jsou téměř všechny vybaveny WC pro osoby se sníženou schopností pohybu. Jediným problémem je stávající autobusové nádraží. Po provedených stavebních úpravách v celé budově ČD dojde k propojení tak, že čekárna v části budovy ČD bude sloužit jak pro cestující vlakové dopravy tak i pro cestující autobusové dopravy. Celá stavba společného dopravního terminálu bude splňovat podmínky vyhlášky č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečující bezbariérové užívání staveb. K dokončení těchto úprav by mělo dojít v srpnu tohoto roku.

Tato bakalářská práce může přinést další poznatky odborníkům, zabývajících se odstraňováním architektonických bariér. Jistě by mohla být využita jako podklad pro komunitní plánování ve městě Sokolov.

7. Seznam použitých zdrojů

1. *Architektonické bariéry- jejich odstraňování.* Svaz invalidů.
2. Bezbariérové stavby [online] 15. 12. 2002. [2010-12-29]. Dostupné z: <<http://fast10.vsb.cz/cssi/files/2002-4/infcssi-2002-4-1.pdf>>
3. *Bezbariérová trasa městem Sokolov.* [online] 1. 3. 2011. [2011-1-15]. Dostupné z: <http://twist.sokolov.cz/ost/usneseni/usneseni/get_file.php?idf=18935>
4. Bradáč, Petr. *Používání slepecké dlažby.* [online] 4. 1. 2007. [2011-1-15]. Dostupné z: <http://www.tyflocentrum-ol.cz/app/clanek/477/zasady_pouzivani_slepecke_dlazby>
5. *Co o schodech říkají předpisy.* [online] 8. 5. 2009. [2011-1-2]. Dostupné z: <<http://www.bydleni-iq.cz/temata/stavebni-konstrukce/co-o-schodech-rikaji-predpisy/>>
6. Disman, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost.* Praha: Karolinum, 2002. 371 s. ISBN 80-246-0139-7
7. Dzido, Petr. „Vláda schválila Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období let 2010- 2014.“. In: *Vozka*, Ostrava: Ostravská organizace vozíčkářů, 2010.
8. *Evropská města pracují na bezbariérovém přístupu pro postižené* [online] 7. 12. 2010. [2010-12-29]. Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/news/employment/101203.cs.htm>>
9. Filipiová, Daniela. *Život bez bariér.* 1. vyd. Praha: Grada, 1998. 101 s. ISBN 80-7169-233-6
10. Francová, Hana. Odstraňování architektonických bariér. In: *Kontakt.* České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2005. 200 s. ISBN 12124117
11. Hudáková, Andrea. *Ve světě sluchového postižení.* Praha: Středisko rané péče Tamtam, 2005. 101 s. ISBN 80-86792-27-7

12. *Informační centrum vlády ČR.* [online] 15. 3. 2010. [2011-1-2]. Dostupné z: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tema/informace-o-vladnim-vyboru-pro-zdravotne-postizene-obcany-69544/tmplid-560/>>
13. Kolář, Pavel et al. *Rehabilitace v klinické praxi.* 1. vyd. Praha: Galén, 2009. 713 s. ISBN 978-80-7262-657-1
14. Krahulcová, Beata. *Filozofické, etické a psychosociální aspekty sluchového postižení.* [online] 14. 2. 2005. [2011-1-23]. Dostupné z: <<http://www.qeswhic.eu/downloads/letter12cz.pdf>>
15. Krahulcová, Beata. *Komunikace sluchově postižených.* 2. vyd. Praha: Karolinum, 2003. 303 s. ISBN 80-246-0329-2
16. *Kritické životní situace dětí a mladistvých s tělesným a zdravotním postižením.* Brno: Paido, 1996. 98 s. ISBN 80-85931-18-4
17. Kubínová, Kateřina. *Vodící pes jako faktor zvýšení kvality života zrakově postižených.* [online] 2009. [2011-1-22]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/th/94012/pedf_b/Vodici_pes_jako_faktor_zvyseni_kvality_zivota_zrakove_postizenyh.pdf>
18. Kulich, Miloslav. *Dopravní podnik města Hradce Králové.* [online] 9. 8. 2010. [2011-1-22]. Dostupné z: <<http://www.dpmhk.cz/mhd/smluvni-prepravni-podminky.htm>>
19. *Liga vozíčkářů- informační portál.* [online] 14. 12. 2006. [2011-1-15]. Dostupné z: <<http://ligavozick.skynet.cz/ip/bariery.php?oblast=9000085>>
20. *Vyhláška č. 398/2009 Sb. o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.* [online] 18. 11. 2009. [2011- 2-14]. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Pravo-Legislativa/Pravni-predpisy/Dalsi-predpisy/Vyhlaska-c--398-2009-Sb--o-obecných-technických-po>>
21. *Nejčastější problémy ztěžující orientaci a samostatný pohyb zrakově postiženým osobám v Brně.* [online] 6. 8. 2009. [2011-1-15]. Dostupné z: <<http://bariery.centrumpronevidome.cz/bariery/problemy.htm>>
22. Novosad, Libor. *Základy speciálního poradenství.* 1. vyd. Praha: Portál, 2000. 159 s. ISBN 80-7367-174-3

23. *Osoby so zdravotným postihnutím*. [online] Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie 1. 1. 2009. [2011-1-16]. Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=429&langId=sk> >
24. Pátková, Irena. *Požadavky nové vyhlášky zabezpečujúci bezbariérové užívanie stavieb*. [online] 6. 4. 2010. [2011-1-2]. Dostupné z: <<http://voda.tzb-info.cz/normy-a-pravni-predpisy-voda-kanalizace/6579-pozadavky-nove-vyhlasky-zabezpecujici-bezbarierove-uzivani-staveb>>
25. Petr. *Ergonomie pracovných miest a pracovné podmienky zamestnanců se zdravotním postižením*. [online] 20. 11. 2009. [2011-1-15]. Dostupné z: <<http://www.mpsv.cz/files/clanky/9133/ERGONOMIE.pdf>>
26. *Požadavky na výrobu schodišť a zábradlí*. [online] 14. 12. 2006. [2011-1-2]. Dostupné z: <http://www.kovarna.info/index_soubory/pozadavky_na_vystavbu_schodist_azabradli.htm>
27. Sanitec. *Zákonné požadavky pro tělesně postižené*. [online] 8. 11. 2006. [2011-1-15]. Dostupné z: <<http://instalateri.sanitec.cz/forum/viewtopic.php?id=10>>
28. Schindler, Radek, Pešák, Milan. *SONS ČR- Kdo je zrakově postižený*. [online] 19. 9. 2002. [2011-1-2]. Dostupné z: <<http://www.sons.cz/sons.php>>
29. Schmeidler, Karel a kol. *Problémy mobility stárnoucí populace*. 1. vyd. Brno: Novpress, 2009. 180 s. ISBN 978- 80- 87342-05-3
30. Skopec, Jan. *BEZbariérové řešení stavieb*. 2. vyd. Praha: ARCH, 2005. 80 s. ISBN 80-86165-96-5
31. *SONS ČR- Bílá pastelka- umění žít ve tmě*. [online] 2003. [2011-2-7]. Dostupné z: <<http://www.bilapastelka.cz/projekt.php>>
32. *Stavební katalog*. [online] 14. 1. 2002. [2011-1-2]. Dostupné z: <<http://www.estav.cz/katalog/listy/K04996.pdf>>
33. Strach, Ladislav. *Bezbariérové řešení zdravotně technických instalací*. [online] 13. 6. 2005. [2011-1-15]. Dostupné z: <<http://www.tzb-info.cz/2555-bezbarierove-reseni-zdravotne-technicky-ch-instalaci>>
34. Šestáková, Irena, Lupač, Pavel. *Budovy bez bariér*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 125 s. ISBN 978-80-247-3225-1

35. Šimová, Eva. *Kvalita života seniorov*. [online] 28. 6. 2004. [2011-2-7]. Dostupné z: <<http://www.pulib.sk/elpub2/FF/Dzuka3/17.pdf>>
36. Šnajdarová, Helena. *Bezbariérové stavby*. Brno: ERA group, 2007. 142 s. ISBN 978-80-7366-084-0
37. *Venkovní schody nejsou klouzačka*. [online] 8. 5. 2009. [2011-1-2]. Dostupné z: <<http://www.bydleni-iq.cz/temata/stavebni-konstrukce/venkovni-schody-nejsou-klouzacka/>>
38. Verešová, Jitka. *ZahradyPro TP. pdf*. [online] 19. 4. 2007. [2011-1-15]. Dostupné z: <<http://zahradysmyslu.euweb.cz/stazeni/zahradyTPpdf/prostor.pdf>>
39. Wiener, Pavel. *Prostorová orientace zrakově postižených*. 3. vyd. Praha: Marcom, 2006. 168 s. ISBN 80-239-6775-4
40. *Základom tvorby je, poznať bariéry*. [online] 8. 1. 2011. [2010-1-15]. Dostupné z: <<http://www.nabytokprevozickarov.sk/?p=15>>
41. Zdařilová, Renata, Laub, František. *Bezbariérové užívání staveb- od historie k současnosti* [online] 7. 2 2008. [2010-12-29]. Dostupné z: <<http://bariery.xf.cz/IMAGE/clanek.pdf>>

8. Klíčová slova

Architektonické bariéry

Bezbariérové toalety

Bezbariérové vchody

Kvalita života

Osoby se sníženou schopností pohybu

9. Přílohy

